

HRVATSKI VOJNIK

Broj 179. Godina V. 14. ožujka 2008.

www.hrvatski-vojn timer.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SLO € 1,80; SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

Ministar obrane posjetio Zapovjedništvo HRZ-a i PZO-a

Veći proračun za bolji standard

MINDEF

SINGAPUR

Vježbe maštovitih imena

Dvije male istočnoazijske države Singapur i Brunej održale su od 2. do 9. ožujka zajedničku kopnenu vojnu vježbu *Maju Bersama* (Zajednički napredak). Vježba se redovito održava još od 1995. godine i jedna je od više vježbi koje ove zemlje zajedno provode već 20-ak godina. Ostale su *Čuvar neba* (protuzračna obrana), *Hrabra utvrda* (inženjerija), *Hrabri konjanik* (oklopne postrojbe), *Plamteća strijela* (pješaštvo), *Zmajeva kugla* (pješačka vježba gađanja) i *Pelikan* (mornarička vježba).

NEW DELHI

Modernizacija indijskih lovaca

Indija je povjerila Rusiji provedbu 965 milijuna dolara vrijednog ugovora o modernizaciji zrakoplova MiG-29. Tako će se život indijske flote tih aviona produžiti još 15 godina u odnosu na sadašnjih 25, objavili su Indiji 10. ožujka. Na temelju ugovora Rusi će obnoviti naoružanje dvomotornih MiG-ova 29 projektilima zrak-zrak i modernim bombama, povećati kapacitet spremnika za gorivo te ugraditi najmoderniju avioniku.

HALIFAX

Rasvjetljena tragedija

National Defense

U lipnju 2006., tijekom noćne vježbe spašavanja, kanadski vojni helikopter tipa Cormorant srušio se *na nos* u vode Atlantičika i prepolovio se. Od sedam članova posade trojica su se, nažalost, utopila. Kanadska vojska ovoga je tjedna objavila službeno izvješće, koje je utvrdilo da je uzrok tragediji bila ljudska pogreška. Naime, izlazi za nuždu bili su blokirani, okviri sjedala nisu se mogli otkvačiti, a oprema za pomoć pri disanju bila je smještena tamo gdje je posada nije mogla dosegnuti. Helikopter je bio u dobrom stanju, a problem nije bio ni u vremenu. Vojska je objavila da je nakon nesreće u standardne postupke ugrađeno 60 novih stavaka.

BERLIN

Više vojnika, ista uloga

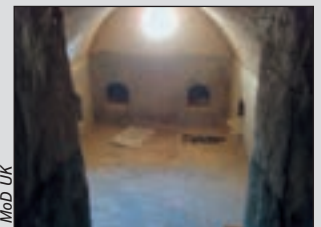
Bundeswehr

Na sastanku s njemačkim vojnim čelnicima 10. ožujka, kancelarka Angela Merkel još je jednom naglasila da se njemačka uloga u Afganistanu neće promijeniti. Postrojbe će ostati na mirnijem sjeveru zemlje, dalje od problematičnog juga. Merkel je napomenula i da je NATO-u potrebna bolja koordinacija unutar misije u Afganistanu, prenosi Deutsche Welle. Njemačka ondje trenutačno ima oko 3500 vojnika, a taj bi se broj od ljeta trebao i povećati.

KABUL

Šokantno otkriće

Tijekom pješačke ophodnje u dolini Gornji Gereshk u južnom Afganistanu, pripadnike britanske postrojbe *Coldstream Guards* upozorili su kolege iz afganistanske nacionalne armije na neobično otkriće. U podzemlju su našli sobu za mučenje, kojom su se, očito, koristili talibani. U prostoriji su Britanci zatekli lance koji su visili na zidu i par lisica, a na podu bambusove trske. Pronađene su i dvije odore afganistanske policije, usadnik kalašnjikova i žice što provode električnu struju. Pripadnici ophodnje bacili su tri fosforne bombe i tako uništili šokantno mjesto.

MoD UK

SEUL

Spas za ribare

Tijekom plovidbe uz obalu Južne Koreje, promatrači američkog razarača USS John S. McCain opazili su brodicu u plamenu i pojurili u pomoć. Brod je bio korejska ribarica, a 11 članova njezine posade plutao je u *gumenjaku* za spašavanje. Korejci su odmah ukrcani na američki brod i pružena im je pomoć. Srećom, nije bilo ozlijeđenih. Inače, razarač je upravo završio s američko-korejskom vježbom *Mladunče orla*.

US Navy

TJEDNIK MINISTARSTVA OBRANE

**HRVATSKI
VOJNIK**

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović

(zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić

(vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić

(mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir,

(marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov,

Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)

(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 3784-937

Lektori: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 3786-348;

fax: 3784-322

Pretplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informira-

nje), devizni račun u Zagrebačkoj banci

30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.,

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:

Služba za odnose s javnošću i informiranje),

žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj

165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-

platnike da nakon uplate kopiju uplatnice

pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

Tisak:

Tiskara Zelina d.d.,

K. Krizmanić 1, 10380 Sv. I. Zelina

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.

252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojn timer.hr>E-mail: hrvojn timer@morh.hr

Naklada: 5800 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2008.Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

Ministar obrane posjetio Zapovjedništvo HRZ-a i PZO-a

Ističući podizanje razine uvjeta i standarda života i rada u Oružanim snagama kao jedan od prioriteta, ministar Vukelić je ponovio da je poboljšanje standarda predviđeno ovogodišnjim proračunom...

Strana 4

Korizmeno-uskrсна poruka vojnog ordinarija

Prvoga dana u tjednu, veoma rano, dođoše žene na grob s miomirisima što ih pripraviše. Kamen nadoše otkotrljan od groba. Udoše, ali ne nadoše tijela Gospodina Isusa. I dok su stajale zbunjene nad tim, gle, dva čovjeka u blistavoj odjeći stadoše do njih. Zastrašene obore lica k zemlji, a oni će im: "Što tražite Živoga među mrtvima? Nije ovdje, nego uskrsnu!" (Lk 24,1-6)

Strana 8

Matija HOIĆ, najbolji kadet Kadetske bojne Prihvatio je izazov i ne misli odustati

"Nisam požalio zbog izbora. Vojska nudi određene pogodnosti, što, naravno, za sobom povlači i određene obveze i odgovornosti. Ali, budući da je to moj izbor, ne doživljam to kao opterećenje"

Strana 14

Lako topništvo

Uporaba najsuvremenijih materijala omogućila je smanjenje mase, a novo streljivo povećanje dometa, tako da i lake haubice kalibra 105 mm danas mogu ostvariti domete od 30 kilometara

Strana 20

Naslovnica snimio Tomislav BRANDT

Ministar obrane posjetio Zapovjedništvo HRZ-a i PZO-a

Veći proračun za bolji standard

Ističući podizanje razine uvjeta i standarda života i rada u Oružanim snagama kao jedan od prioriteta, ministar Vukeliž je ponovio da je poboljšanje standarda predviđeno ovogodišnjim proračunom, napomenuvši da se to ponajprije odnosi na povežanje plaža za djelatne vojne osobe te dodatke plažama za specifične poslove

— Marija ALVIR, snimio Tomislav BRANDT —

Ministar obrane Branko Vukelić posjetio je 7. ožujka Zapovjedništvo Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane, u pratnji zamjenika načelnika Glavnog stožera general pukovnika Slavka Barića. U ime domaćina pozdravio ih je zapovjednik HRZ-a i PZO-a, brigadni general Vlado Bagarić. On je održao prezentaciju o trenutnom stanju u toj grani OSRH-a. Upoznao je ministra s najvažnijim zadaćama HRZ-a i PZO-a te je predstavio sposobnosti našeg ratnog zrakoplovstva, uključujući snage potrebne za provedbu zadaća te glavne oružne sustave i sredstva.

■ Predstavljajući sadašnji ustroj HRZ-a i PZO-a, general Bagarić je istaknuo da je u procesu preustroja broj pripadnika te grane smanjen s 2845 na 1898, dodavši da uz tih 947 osoba, koliko ih je dosad otišlo iz sustava, u zrakoplovstvu trenutno imaju još 144 osobe više od broja predviđenog novim ustrojem

Nedostatak stručnog osoblja

Predstavljajući sadašnji ustroj HRZ-a i PZO-a, general Bagarić je istaknuo da je u procesu preustroja broj pripadnika te grane smanjen s 2845 na 1898, dodavši da uz tih 947 osoba, koliko ih je do sada otišlo iz sustava, u zrakoplovstvu trenutno imaju još 144 osobe više od broja predviđenog novim ustrojem. Određeni broj tih osoba trebao bi prijeći u Zapovjedništvo za potporu, a proces preustroja HRZ-a i PZO-a, kako je najavio zapovjednik Bagarić, bit će dovršen do kraja ove godine. Uz to, zaključeno je da žurno treba osigurati uvjete za prijam stručnog osoblja, a osim aktualnog stanja ministru je predstavljeno i trenutno stanje letjelica u sustavu HRZ-a. Dakako, bilo je riječi o opremanju i modernizaciji, no u izjavi za medije ministar Vukelić posebno se osvrnuo upravo na ljudski potencijal u obrambenom sustavu. Čestitao je Glavnom stožeru i HRZ-u, izražavajući zadovoljstvo što se sve zadaće u potpunosti provode. Zaključivši da se preustroj dobro provodi, dodao je da su sve važne komponente zrakoplovstva - materijalni i ljudski resursi - na zadovoljavajućoj razini. Ističući podizanje razine uvjeta i standarda života i rada u Oružanim snagama kao jedan od prioriteta, ministar je ponovio da je poboljšanje standarda predviđeno ovogodišnjim proračunom, napomenuvši da se to ponajprije odnosi na povećanje plaća za djelatne vojne osobe te dodatke plaćama za specifične poslove. Posebno je spomenuo pilote HRZ-a, zaključivši: "Imamo sve više letjelica, a vrlo je važno da imamo i dovoljan broj pi-

lota, dobro obučениh i zadovoljnih te statusno riješenih. Time ćemo se posebno baviti ove i sljedećih godina." U pratnji suradnika, ministar je obišao i Taktičko-tehnički zbor, a za predstavnike medija organiziran je let helikopterom Mi-171Š. Riječ je o najnovijoj letjelici HRZ-a, ruskom helikopteru koji je Hrvatska dobila u sklopu rješavanja klirinškog duga. Od ukupno deset do sada su stigla četiri, dok bi preostalih šest trebalo stići do kraja svibnja. Na kraju posjeta Zapovjedništvu HRZ-a i PZO-a, smještenom na zagrebačkom Plesu zajedno s 91. zrakoplovnom bazom, ministar je izjavio da je riječ o redovitom obilasku granskih zapovjedništava, u kakvom je već bio u HKoV-u, te je najavio posjet i Hrvatskoj ratnoj mornarici. ■

■ "Imamo sve više letjelica, a vrlo je važno da imamo i dovoljan broj pilota, dobro obučениh i zadovoljnih te statusno riješenih. Time ćemo se posebno baviti ove i sljedećih godina", izjavio je ministar Vukelić prilikom posjeta Zapovjedništvu HRZ-a i PZO-a

Srednji vojni transportni helikopter Mi-171Š

"Ima naoružanje, sustave zaštite i navigacijsko-komunikacijsku opremu te je u potpunosti kompatibilan s NATO standardima, kao i sa svim civilnim standardima, što je rijetkost i u modernijim i bogatijim oružanim snagama", rekao je brigadir Vlado Bagarić, zapovjednik HRZ-a i PZO-a, predstavljajući najnovije letjelice, koje, uz povežane borbene sposobnosti, imaju i niz drugih prednosti u odnosu na starije helikoptere u sastavu HRZ-a.

lota, dobro obučениh i zadovoljnih te statusno riješenih. Time ćemo se posebno baviti ove i sljedećih godina."

U pratnji suradnika, ministar je obišao i Taktičko-tehnički zbor, a za predstavnike medija organiziran je let helikopterom Mi-171Š. Riječ je o najnovijoj letjelici HRZ-a, ruskom helikopteru koji je Hrvatska dobila u sklopu rješavanja klirinškog duga. Od ukupno deset do sada su stigla četiri, dok bi preostalih šest trebalo stići do kraja svibnja. Na kraju posjeta Zapovjedništvu HRZ-a i PZO-a, smještenom na zagrebačkom Plesu zajedno s 91. zrakoplovnom bazom, ministar je izjavio da je riječ o redovitom obilasku granskih zapovjedništava, u kakvom je već bio u HKoV-u, te je najavio posjet i Hrvatskoj ratnoj mornarici. ■

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE
PERSONALNA SLUŽBA**

**raspisuje:
INTERNI NATJEČAJ**

**za odabir kandidata za
vojnodiplomatske dužnosti**

vojni izaslanik RH u SR Njemačkoj i Češkoj Republici sa sjedištem u Berlinu

uvjeti:

- osobni čin: pukovnik - brigadir
- VSS
- njemački jezik STANAG 3333
- engleski jezik STANAG 2222
- 10 godina radnog staža

Posebna stručna znanja poželjna pri odabiru kandidata:

- Vojnodiplomatska škola MORH-a
- Diplomatska akademija MVPEI-a
- završena Zapovjedno-stožerna škola

- međunarodni tečajevi iz područja diplomacije
- radno iskustvo na poslovima međunarodne obrambene suradnje

Odlazak na navedenu dužnost predviđa se tijekom 2008., a po odabiru kandidati moraju biti spremni sa svojom obitelji provesti na službi u inozemstvu oko 4 godine.

Prijave s dokazima za ispunjavanje navedenih uvjeta zainteresirani kandidati iz ustrojbenih cjelina MORH-a mogu dostaviti na adresu:

**Ministarstvo obrane RH
Uprava za ljudske resurse
Personalna služba
Stančićeva 6
10 000 Zagreb**

Zainteresirani kandidati iz ustrojbenih cjelina GSOSRH-a prijave s dokazima mogu dostaviti na adresu:

**Glavni stožer OSRH
Personalna uprava
Vojarna "Croatia" - Sarajevska bb
10 000 Zagreb**

Rok za podnošenje prijava je **26. ožujka 2008.**

Za eventualne upite u svezi s natječajem, zainteresirani kandidati mogu se obratiti na telefon **01/4568-553.**

Regionalni sastanak pomoćnika ministara za obrambenu politiku

Izaslanstvo Ministarstva obrane RH, predvođeno državnim tajnikom Matom Rabotegom, sudjelovalo je 6. ožujka u Budvi, u Crnoj Gori, na drugom regionalnom sastanku pomoćnika ministara za obrambenu politiku.

U svom izlaganju državni tajnik Raboteg potvrdio je da će Hrvatska nastaviti s konkretnim nastojanjima kako bi pridonijela stabilnosti i sigurnosti u Jugoistočnoj Europi. Hrvatska je u inicijativi SEEC (South East Europe Clearinghouse) uočila određena područja u kojima može sudjelovati sa svojim znanjem, iskustvom i dobrom praksom na različitim razinama, zajedno s drugim nacijama i organizacijama.

Državni tajnik je također naglasio kako svaki konsenzus i pozitivni rezultat ovakvih sastanaka pridonosi stabilnijem

okruženju, te jačanju suradnje i dobrosusjedskih odnosa, čime se utire put euro-atlantskim integracijama. Riječ je o važnim koracima prema praktičnoj suradnji u različitim područjima, koji povećavaju transparentnost u regiji i smanjuju rizike što vode u nestabilnost.

Inače, prvi regionalni sastanak pomoćnika ministara za obrambenu politiku održan je u Dubrovniku 2007. godine.

OJI

Sastanak veleposlanika zemalja članica RACVIAC-a

RACVIAC - Središte za sigurnosnu suradnju organiziralo je 4. ožujka godišnji sastanak veleposlanika zemalja članica RACVIAC-a akreditiranih u Republici Hrvatskoj.

Nedžad Hadžimušić, direktor RACVIAC-a, predstavio je veleposlanicima novu misiju RACVIAC-a kao Središta za sigurnosnu suradnju, odnosno platformu za razvijanje dijaloga i suradnje u pitanjima sigurnosti u Jugoistočnoj Europi. Istaknuo je značenje partnerstva među zemljama regije i srodnim međunarodnim organizacijama iz područja sigurnosti. Poseban naglasak stavio je na načelo "regionalnog vlasništva" u svjetlu veće odgovornosti zemalja regije, koja uključuje i sudjelovanje u financiranju rada Središta. Pozdravio je potporu koju pridružene zemlje članice RACVIAC-a daju u širokoj lepezi njegovih aktivnosti. U tom kontekstu, predstavljena je prva verzija nove organizacijske struk-

ture RACVIAC-a, koja će biti predmetom razmatranja na sljedećem sastanku nadzornog tijela Središta, 10. travnja ove godine u Chisenauu u Moldaviji.

Na sastanku je bila većina veleposlanika i vojnih izaslanika zemalja članica RACVIAC-a, te visoki predstavnici zemlje domaćina, Davor Žutić, načelnik Službe za međunarodnu obrambenu suradnju Uprave za obrambenu politiku MORH-a, i Pjer Šimunović, pomoćnik ministra Uprave za međunarodne organizacije i sigurnost Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija RH, sa suradnicima.

OJI

U Puli održana Završna planska konferencija projekata upravljanja osobljem

Postavljeni temelji za realizaciju kapitalnih projekata

U Puli je od 3. do 6. ožujka održana Završna planska konferencija projekata upravljanja osobljem. Konferencija je potvrdila postojanje razrađene kvalitetne metodologije i sadržajno dobro postavljenih temelja realizacije specifičnih i za sustav kapitalnih projekata

Davor ČULJAK

Od usvajanja Provedbenog plana upravljanja osobljem proteklo je gotovo godinu dana, napornog timskog rada tijekom kojega je objavljena Uputa za izvješćivanje o Provedbenom planu, imenovani su voditelji projekata i članovi Prosudbene skupine, usvojen Koncept jedinstvenog upravljanja osobljem i održana Inicijalna planska konferencija. U navedenom su razdoblju definirane isporuke, aktivnosti, koraci, rokovi, sredstva, izvori i timovi za realizaciju. Utvrđenom dinamikom tijekom ove i sljedeće godine potrebno je unaprijediti i implementirati koncept pripreme osoblja za rad u tijelima NATO-a i EU-a, urediti klasifikaciju vojno-stručnih specijalnosti, razraditi koncept uvođenja vojnih specijalista, primijeniti sustav rotacije na dužnostima, uspostaviti dragovoljno služenje vojnog roka, razviti modele i mehanizme privlačenja osoblja, reorganizirati upravljanje osobljem u jedinstven sustav, dosegnuti ciljanu brojčanu veličinu i strukturu Oružanih snaga, razviti doktrinu upravljanja osobljem, započeti s uspostavom ugovorne pričuve i izraditi koncept popune OSRH nezavrstanom pričuvom. Do kraja 2010. potrebno je pronaći način za sustavno povećanje životnog standarda osoblja. Za planirane isporuke tijekom 2008. i 2009. godine potrebno je osigurati više od 400 milijuna kuna.

Konferencija održana od 3. do 6. ožujka u Puli ujedinila je Glavnu i Završnu plansku konferenciju projekata upravljanja osobljem, na kojoj su osim čelnika ovog funkcionalnog područja iz MORH-a i Glavnog stožera, voditelja projekata i nositelja najvažnijih projektnih za-

daća, u završnoj fazi sudjelovali zamjenik načelnika GSOSRH-a general pukovnik Slavko Barić, zapovjednik ZzP-a brigadni general Mate Ostović i ravnatelj IROS-a brigadir Dario Matika. Nakon ove konferencije uslijedit će korekcija nekih planiranih veličina u skladu sa zahtjevima Prosudbene skupine, potpisivanje projektnih obrazaca voditelja projekata i Prosudbene skupine i Odluka ministra obrane o odobrenju početka realizacije. Za projekte izobrazbe koja pripada funkcionalnom području upravljanja ljudskim potencijalom planska faza već je prije završena potpisivanjem Odluke ministra o početku realizacije 27. veljače 2008.

Nedvojbeno je da projektno upravljanje mora uvažavati specifičnosti konkretnog funkcionalnog područja. Stoga je prihvaćena metodologija koja je uspješno primijenjena u upravljanju projektima izobrazbe. Službenim odobravanjem početka realizacije projekata upravljanja osobljem projektnim timovima trebaju biti dodijeljeni resursi. Nije riječ međutim, samo o sredstvima za realizaciju i suradnicima s jasnim ulogama, nego i ne manje važnom vremenu za rad, prostoru za rad i neizbježnim ovlastima. Nužno je prihvaćanje matične organizacije, koje će značiti uvažavanje organizacijske strukture u kojoj voditelj projekta dijeli odgovornost s voditeljima organizacijskih cjelina pri određivanju prioriteta i upravljanju radom osoba dodijeljenih projektu. Praćenje realizacije bit će omogućeno putem internog servera, čime će ovlaštenim osobama biti osiguran kontinuiran uvid u tijek i stupanj realizacije i uvid u relevantnu dokumentaciju projekata te omogućena komunikacija akterima uključenim u pojedine projekte. ■

Do kraja 2010. potrebno je pronaći način za sustavno povećanje životnog standarda osoblja, istaknuto je na konferenciji

Korizmeno-uskrсна poruka vojnog ordinarija

Nedjelja - dan susreta s Uskrsnulim i s braćom

Prvoga dana u tjednu, veoma rano, dođoše žene na grob s miomirisima što ih pripraviše. Kamen nadoše otkotrljan od groba. Uđoše, ali ne nadoše tijela Gospodina Isusa. I dok su stajale zbunjene nad tim, gle, dva čovjeka u blistavoj odježi stadoše do njih. Zastrašene obore lica k zemlji, a oni že im: "Što tražite Živoga među mrtvima? Nije ovdje, nego uskrsnu!" (Lk 24,1-6)

Isusovo uskrsnuće - prvi dan u tjednu

Događaj o kojemu nam u prethodnom tekstu govori sveti Luka, a zbio se "prvoga dana u tjednu", zabilježili su svi evanđelisti. Dapače, možemo slobodno reći da je taj događaj za pisce evanđelja središnji događaj Radosne vijesti te da je čitavo Evanđelje k njemu usmjereno i da od toga događaja dobiva svoju vrijednost. Što zapravo naglašava taj opis događaja "prvoga dana u tjednu"? Govori nam da je Isus na Veliki petak ubijen i da je umro na križu te da je bio pokopan. Zatim nam govori da su najprije žene našle prazan grob, a onda se On pokazao živ njima, zatim dvojici učenika na putu u Emaus, pa onda apostolima te također većim skupinama ljudi.

Taj događaj usmjerit će život prve Crkve. On će postati središnji događaj i bitno događanje života Crkve. Štoviše, on će postati razlogom opstanka Crkve. Vjera učenika u Kristovo uskrsnuće postat će toliko snažna da će od toga trenutka sav život kršćana biti vrednovan u svjetlu te istine. Uskrs, očito, nije za Crkvu događaj koji se jednom zbije u povijesti te u povijesti ostaje. To je događaj koji će, štoviše, pokretati sva događanja u Crkvi i od kojega će Crkva živjeti tijekom čitave svoje povijesti sve do danas i do ponovnoga Kristova dolaska.

Nedjelja, prvi dan u tjednu i dan konačne proslave prema kojemu smo usmjereni

Upravo zato prva će Crkva živjeti od "prvoga dana u tjednu" (Lk 24,1). Već od apostolskih vremena, taj dan je dan okupljanja zajednice. Na sam dan Uskrsa, "toga istog dana, prvog u tjednu", učenici su zajedno u dvorani posljednje večere i tu im dolazi Uskrsli s pozdravom: "Mir vama!" (Iv 20,19). Isto tako dolazi k njima nakon osam dana, kad bijahu opet unutra (v. Iv 20,26), te im ponovno otkriva svoje uskrsnuće stavljajući naglasak na izazov Tomine nevjere. Važno je uočiti da se Isus "onog istog dana - prvog u tjednu" (Lk 24,13), kako sam već spomenuo, ukazuje i dvojici učenika na putu u Emaus. Zapravo, u svim tim ukazanjima zadan nam je okvir smisla slavljenja toga "prvoga dana u tjednu", tj. dana Kristova uskrsnuća. Bit toga okvira jest susretanje s Uskrslim koji živi među nama, hod zajedno s njime, slušanje Njegove riječi te prihvaćanje Njegova pogleda na svijet i život i, konačno, sudjelovanje u plodovima Vazmenog otajstva - muke, smrti i uskrsnuća - po "lomljenju kruha", Euharistiji. Prvi dan u tjednu je za sljedbenike Kristove poseban. On ima svoj vjernički okvir, koji proizlazi iz traženja uskrslog Gospodina, razgovora s Njime te blagovanja Njega pod tajnama kruha i vina, kako bi Njegova zajednica doista mogla postati svjedokom Njegova uskrsnuća. I dokle god živimo u ovome svijetu pozvani smo živjeti i slaviti taj "prvi dan u tjednu" jer se po njemu prepoznamo kao drugačiji - kao Kristovi.

Nedjelja, dan odmora - odmor je potreba ljudskog duha

Da bi čovjek tako mogao slaviti "prvi dan u tjednu", dan uskrslog Gospodina, potrebni su neki preduvjeti.

Novi zavjet naglašava potrebu štovanja subote, ali Isus veoma snažno ustaje protiv prakse da subota postane sama sebi svrhom, što je bilo ušlo u život Židova. Naime, izgubio se u praksi razlog počinka, počinak je postao sam sebi svrhom, izgubio se izvorni smisao da je počinak okvir za onaj drugi sadržaj, a to je slavljenje Gospodina, čitanje Božje riječi - Knjige Zakona, i prikazivanje žrtava u Hramu. To je onaj bitni sadržaj subote kao dana počinka. Isto tako u Novom zavjetu Crkva preuzima od Starog zavjeta da "u prvom danu u tjednu" svaki čovjek počiva kako bi mogao stvoriti preduvjet za susret s Gospodinom. Isusova "dilema", koju postavlja pred Židove: "Je li subotom dopušteno činiti dobro ili činiti zlo, život spasiti ili pogubiti?" (Mk 3,4) postaje putokaz kršćanskom slavljenju nedjelje - dana Gospodnjeg. Kršćanin nije nedjeljom pozvan na pasivnost, na isprazan počinak koji je sam sebi svrha, nego je taj počinak okvir u kojemu će vjernik "činiti dobro... život spasiti". Odmor je potreba ljudskog duha, da bi se u tom vremenu mogao dogoditi plodonosan susret između Boga i čovjeka te između čovjeka i čovjeka.

Nedjelja, dan Gospodnji - u prvog kršćanskoj zajednici

Događaj uskrsnog i duhovskog "prvog dana u tjednu" postaje putokaz novog vrednovanja počinka - kao dana posvećenog Gospodinu. Uskrs je prekretnica, a Pedesetnica je dan ostvarenja Vazmenog otajstva, kada je obećanje apostolima o dolasku Duha Svetoga ispunjeno i kada se svjedočenje, najprije Petrovo pa potom ostalih apostola, počelo ostvarivati.

Nedjelja je dan po kojemu su se u povijesti kršćanstva članovi Crkve prepoznavali. Oni su ljudi nove nade, "žive u promatranju dana Gospodnjeg, na koji je također izišao naš život po njemu i njegovoj smrti" (Ignacije Antiohijski), po kojemu su se opredjeljivali za Krista: "Mi ne možemo živjeti bez nedjeljne večere Gospodnje" (Passio Ss. Dativi). Dakle, Kristovi sljedbenici nisu mogli bez toga dana, jer živjeti bez Krista bilo im je nemoguće. Nedjelja je bila dan Gospodnji, jer je nedjelja uvijek susret s Kristom, bez kojega ne možemo. O tome govore mnogi stari spisi, kao što je Nauk dvanaestorice apostola: "Okupljajte se na dan Gospodnji, lomite kruh i zahvaljujte pošto ste najprije ispovjedili svoje grijeha, da bi vaša žrtva bila čista" (14,1).

Nedjelja, dan obitelji

Taj susret između čovjeka i Boga, koji se događa na dan Gospodnji, duboko u sebi nosi i kršćansko ostvarenje susreta čovjeka s čovjekom. Po naravnom i božanskom redu, obitelj je mjesto gdje se događa život - onaj naravni, po rođenju, i onaj vrhunarni, po svjedočenju vjere roditelja

djeci. Upravo zato obitelji je i te kako potrebna nedjelja - dan počinaka. Zato Crkva naglašava potrebu obiteljskog zajedništva nedjeljom. Zbog načina suvremenog života, zbog nemogućnosti susretanja obitelji tijekom tjedna, nedjelja - dan Gospodnji, a možemo reći i dan obitelji - ima svoje povlašteno mjesto u obiteljskom rastu za zrelost koja se događa u komunikaciji, u suživotu, gdje se drugog prihvaća kao onoga koji nam je potreban za rast, a ne kao suparnika. Možemo ustvrditi da je u suvremenom društvu, punom napetosti zbog nametnutoga globalizacijsko-potrošačkog mentaliteta, obitelji, kao zajednici onih koji žive od ljubavi, ostala još jedino nedjelja kao dan susreta i vrijeme rasta u zajedništvu.

Nedjelja, dan velike obitelji Crkve - dan Euharistije

Osim obitelji, u kojoj je krvno srodstvo poveznica u zajedništvu onih koji su usmjereni jedni na druge, postoje i druge, veće zajednice, u kojima pojedinci također ne mogu jedni bez drugih. U tom smislu može se govoriti o Crkvi i o državi. Ovdje želimo progovoriti o velikoj zajednici Crkvi, o kojoj, prema nauku sv. Pavla, imamo i te kako razloga govoriti kao o Mističnom Tijelu Kristovu, kojemu je Krist glava, a mi udovi Njegovi te time u posebnoj povezanosti jedni s drugima (usp. Ef 4,15; 5,23; Kol 1,18). Da bi to tijelo moglo živjeti, ono se mora hraniti. A On nam je ostavio hranu za život. O tome je posebno progovorio kad su ga Židovi tražili nakon što ih je na čudesan način nahranio u pustinji. Njegova riječ: "Ja sam kruh živi koji je s neba sišao. Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će uvijek. Kruh koji ću ja dati tijelu je moje - za život svijeta" (Iv 6,51) označit će Crkvu njezinom životnošću.

Svi ti dijelovi nedjeljnog, blagdansko-slavlja veoma su važni, jer kako možemo živjeti bez Božje riječi? Ona nas priprema da u prinesenom kruhu i vinu, nad kojima Krist izgovara riječi pretvorbe, prepoznamo Tijelo Kristovo koje se za nas predaje i Krv koja se za nas proljeva (v. Lk 22,19-20). Nedjelja postaje povlašteno vrijeme sakramentalnog susreta Isusovih sljedbenika s Njime. Nedjelja - dan Gospodnji, dan Kristova uskrsnuća - postaje za članove Crkve danom u kojemu se s Kristom prepoznamo kao zajednica u kojoj je Otac nebeski proslavljen po Sinu svome Isusu Kristu, u snazi Duha Svetoga.

Nedjelja, dan skrbi za čovjeka

Ako budemo živjeli to zajedništvo s Bogom po Sinu njegovu Isusu Kristu, otvorit će nam se i nova dimenzija našega zajedništva. Isusova riječ o našem međusobnom bratstvu - jer nam je On objavio Boga kao zajedničkog Oca - upravo u nedjeljnim slavljinama dobiva jednu novu dimenziju.

Nije li u tom svjetlu upravo nedjelja posebna prigoda da se u obitelji posvetimo jedni drugima? Radni tjedan nam zbog briga za materijalna dobra često onemogućava zajedništvo. Nedjelja nam je dana baš zato da susretnemo jedni druge u našim posebnostima i da po međusobnom prihvaćanju produbljujemo naše rodbinsko, domovinsko i crkveno zajedništvo. Možda se i na neke od nas mogu primijeniti riječi onoga jeruzalemskog bolesnika koji želi ozdraviti: "Gospodine, nikoga nemam tko bi me uronio u kupalište kad se voda uzbiba" (Iv 5,7). Nije li nedjelja najprikladniji dan da se posvetimo skrbi za naše bližnje koji su u bilo kakvim potrebama? Dakle, posjet potrebnima, radosno druženje s djecom, razgovor među supružnicima ispunit će nedjelju, a nas duhovno obogatiti, jer to je dan kada u braći ljudima i u sebi samima otkrivamo Kristovo lice kojemu je potrebna ljudska pomoć.

"Sin Čovječji je gospodar i subote!"

Ustvrdili smo da nam je nedjeljni odmor potreban kako bi se mogao dogoditi susret s Kristom u tajni Euharistije i u tajni zajedništva s bratom čovjekom u potrebi. Rekli smo da odmor nije samom sebi svrha, nego okvir za važnije susretanje i događanje. Isus se ljutio na Židove kad su mu prigovarali da subotom - na dan počinaka - čini dobro. Isus dakle stvara jednu novu dimenziju, koja se nalazi u sredini između dviju krajnosti. Jedna krajnost je nedjeljni samosvrhoviti odmor bez duboko kršćanske dimenzije, označene slavljenjem Euharistije i bratskim zajedništvom. To je, po riječima pape Benedikta, vikend bez Boga. Druga krajnost nastupa pod utjecajem suvremenog liberalizma i slobodarskih ideja, kada se bez odgovornosti proglašava da je profit jedina norma djelovanja, pa prema tome i nedjelju treba pretvoriti u - dan za zaradu. Dapače, u tome mentalitetu nedjelja je bogomdano vrijeme kad ljudi ne rade pa se mogu još više posvetiti trgovanju, kupovanju, trošenju. Tako se umjesto Boga - Gospodara neba i zemlje (v. Mt 11,25), čije su ne samo subote i nedjelje nego također sva "vremena i vjekovi" - kao upravitelj čovjekova vremena nameću korporacije i tzv. šoping centri, koji postupno postaju hramovi poganske potrošačke "liturgije".

Naravno, kršćanin je realan čovjek pa je svjestan da ima zanimanja koja nedjeljom ne mogu ne raditi, dakle da postoje zvanja koja i nedjeljom spašavaju čovjeka, da određena ljudska nastojanja poradi dobra drugoga moraju i nedjeljom biti aktivirana.

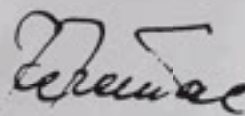
Bogu je mio svaki čovjek

Draga moja braćo i sestre! Do sada smo promatrali što nam Isus po Crkvi govori o slavljenju dana svoga uskrsnuća. Neka mi ovdje bude dopušteno progovoriti što Crkva poručuje i onima koji nisu imali sreću Krista upoznati. Vjerujemo da takvi ljudi žive po glasu svoje savjesti. To je onaj unutarnji glas koji Bog postavlja u svakog čovjeka i koji je temelj čovjekova ponašanja. Jer nadnarav Božje objave gradi na naravnom zakonu, koji je Bog postavio u nutrinu svakog čovjeka. I takvim je ljudima itekako potreban odmor, ne samo kao vrijeme opuštanja nego i kao mogućnost da otkriju ono plemenito i dobro na koje su pozvani te da ga nastoje još više produbiti i oplemeniti u sebi. Naime, svaki je čovjek po glasu savjesti pozvan na činjenje dobra i izbjegavanje zla. Potpuno zauzet radom tijekom tjedna, čovjek treba dan odmora u kojemu će razmišljati o postupcima na koje ga savjest potiče.

Čestitka

S tim željama obraćam se svima vama: gospodo ministri, gospodine načelnice Glavnog stožera, gospodine ravnatelju policije, gospodo državni tajnici, pomoćnici ministara, gospodo generali i admirali, gospodo časnici i dočasnici hrvatske vojske i policije, dragi vojnici i redarstvenici, poštovani državni službenici, poštovani branitelji te umirovljenici, sa željom da po Kristovu uskrsnuću još više spoznate svu dubinu i neizmjernu vrijednost nedjeljnog Euharistijskog slavlja te svu radost služenja jednih drugima, kako bismo tako Krista približili suvremenom svijetu koji ponekad možda i nesvjesno traga za dobrim i plemenitim, tj. za Bogom.

Sretan vam i blagoslovljen Uskrs! Aleluja!

mons. Juraj Jezerinac,
vojni ordinarij

HRM se predstavio Poglavarstvu Splita

Gradonačelnik grada Splita Ivan Kuret 7. ožujka primio je zapovjednika HRM-a, komodora Antu Urlića sa suradnicima radi prezentacije Hrvatske ratne mornarice gradu Splitu.

Uz gradonačelnika na prezentaciji su bili zamjenici gradonačelnika Jozo Balić i Božidar Čapalija te vijećnici Gradskog vijeća.

U uvodu, gradonačelnik je izrazio zadovoljstvo susretom i ugošćavanjem najjačeg kadrovske sastava HRM-a, kako bi grad Split upoznao što je to HRM danas. "Mi dijelimo ovaj grad s vama i želimo biti informirani, a isto tako i dobri suradnici", rekao je gradonačelnik. "S velikom pozornošću pratimo vaš rad i vaše aktivnosti. Čeka nas mnogo posla oko ulaska u NATO sustav i Europsku uniju, gdje moramo zajedno raditi, a mislim da smo spremni i za najveće izazove."

Komodor Urlić zahvalio je gradonačelniku na prijemu i predstavio svoj tim suradnika sa zamjenikom

komodrom Zdenkom Simičićem, koji je imenovan na dužnost zamjenika načelnika GS OS RH za operacije. Komodor Urlić ukratko je istaknuo da je ispred HRM-a u idućem razdoblju velika zadaća - izgradnja brodova, ustrojavanje Obalne straže i preustroj HRM-a. Detaljniju prezentaciju HRM-a prepustio je suradnicima.

Načelnik Operativnog odjela ZHRM, kapetan bojnog broda Marin Stošić, prezentirao je zadaće HRM-a, organizacijsku strukturu, preustroj, sposobnosti, međunarodnu vojnu suradnju - pripreme za ulazak u NATO te projekte modernizacije. Načelnik stožera Flote HRM-a, kapetan bojnog broda Predrag Stipanović, prezentirao je HRM i Flotu HRM, njezine misije, trenutačni i novi ustroj Flote te glavne snage brodova i tehnike Flote HRM-a, s kratkom analizom aktivnosti u 2007. i planovima u 2008. godini. O Obalnoj straži RH detaljnije je izlagala bojnica Meri Kekez-Ušljebrka, pravnica u Uredu

zapovjednika HRM-a. Stavila je naglasak na zakonske i organizacijske odredbe.

O NATO savezu i integraciji HRM-a govorio je voditelj Odsjeka za MVS, bojnjak Alen Bigava. On je prezentirao organizaciju NATO saveza i njegove misije te završio s kronologijom integracije RH u odnosu na NATO savez, ističući prednosti ulaska u NATO, buduće misije i zadaće HRM-a i OSRH-a u savezu. Naglasio je da je HRM u posljednje četiri godine imao prosječno 110 aktivnosti MVS godišnje.

Nakon multimedijalne prezentacije, nastavljen je razgovor o dobroj suradnji između grada Splita i HRM-a, što poglavito dolazi do izražaja u realizaciji aktivnosti, npr. pri dolasku stranih brodova u luku Split, vojnih izaslanstava, sportskih aktivnosti i sl. Izražena je želja za nastavkom takve suradnje, koja pridonosi kako promidžbi HRM-a tako i predstavljanju grada Splita.

OJI HRM

Smjena vojnih izaslanika

Radi provedbe međunarodne vojne suradnje između naših OS i OS Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske, Zapovjedništvo HRM-a u posjet je 5. ožujka primilo britanske mornaričke vojne izaslanike.

U nastupni posjet u Zapovjedništvo HRM-a došao je novi VIZ UK, pukovnik Jonathan George Ormsby (Jonny) Lowe. Ujedno je upriličen oproštaj od dosadašnjeg VIZ-a UK, pukovnika Marka. D. Wentwortha. Imenovane je primio zapovjednik HRM-a komodor Ante Urlić. Dosadašnjem VIZ-u zahvalio je na suradnji, a novom VIZ-u poželio dobrodošlicu, uspješnu suradnju i boravak u RH. Nakon toga su razmijenili prigodne darove. Potom su vojni izaslanici OS Ujedinjenog Kraljevstva obišli Flotu HRM-a i 308. logističku brigadu HRM.

OJI HRM

Uhvaćeni hlad

Ponekad ostanemo zaista iznenađeni nastojanjem stanovnika Ghora da tehničke novotarije prilagode svakidašnjem životu. Među sličicama ove zanimljive provincije, zasjalo je nekoliko bisera

— Iz Afganistana Dražen JONJIĆ —

Putovi Ghora, čini se, uvijek su nečim prekriveni. Upravo kada smo pomislili da su snježni nanosi iza nas i da su se kao rukom odneseni pogubili beskrajni minusi na termometru, pokazalo se kako snijeg i led i nisu tako loš izbor ako vam se kao druga mogućnost na nekim mjestima nudi beskonačno duboko i žitko blato. Hari Rud je potekao, počela su i naša putovanja. Tamo nekamo prema Sharaku, na samoj granici distrikta Chagcharan, zaputiti su se Miro i njegovi dečki. Vrijeme, sportskim rječnikom rečeno, idealno za igru. Teren kao izmišljen za hrvanje u blatu. Ipak, napreduju, doduše metar po metar, pa onda mala ljudska pomoć konjskim snagama pod haubama naših toyota. Izmjenjuju se u rukama Gugija i Slavka, u pravilnom redoslijedu, volan i lopata. Kilometar ponekad u takvim uvjetima ima značenje sata. Izmjenjuju se prijevoji i doline u potrazi za malim selom Jurmantom, za koje vjerojatno ni učeniji seoski geografi u krugu od desetak kilometara nisu čuli nikada. Mi se ipak brinemo o tome da obidemo "naša" sela u provinciji, neovisno o njihovoj veličini i udaljenosti od glavnih putova. Vidio sam i takvih putova kojima bi se mimoišla dva vozila. Doduše, nije ih mnogo. Većina ih je vrlo uska te lokalni magareći promet trpi ozbiljne posljedice kada se dva hodajuća žbuna, praćena iskusnim vodičima, pokušavaju mimoići.

Između ničega

Dakle, Jurmant. Tamo, između ničega, pojavili su se smeđi kvadri s prozorima obrubljenima plavom bojom. Vjerujemo satelitskoj navigaciji. A čemu drugome? Nema putokaza, a od deset seljaka zasigurno bi nam svaki imao priopćiti svoju inačicu izgovora, ovisno o zaseoku, koji se može sastojati od tri, ali i tristo trideset i tri kuće. Pred ulazom u selo, Boro je uzgred zapitao prepoznaje li netko kotač koji nas je pretekao. Miri se učinio poznatim... A ništa - alat u ruke! U selo ulazimo poslije ubrzanog mehaničarskog tečaja.

Jurmant - selo
"tamo, između ničega"

Kilometar ponekad u takvim uvjetima ima značenje sata

Seoskom glavaru i lokalnom muli došljaci su se učinili zgodnim načinom da se potroši nekoliko ušteđenih sati. Pita Miro kako se živi, a tko vidi Jurmant može poslije iscrpne petominutne raščlambe zaključiti kako je lakše nabrojiti ono što ovi zanimljivi ljudi imaju. No, to je opće mjesto provincije Ghor. Ne znam je li zbog gostiju iz daleke Hrvatske ili po redovitom rasporedu, održano je i prigodno natjecanje u starom seoskom olimpijskom sportu - bacanju kameana s ramena. Nije nas ponijela atmosfera, pa smo nekako zaboravili priupitati za rezultate i pobjednike. Sve je to iz prikrajka promatrao dječak od kojih četiri - pet godina. Stoji on u blatu i snijegu, bos. Pitanje je koliko će tako moći izdržati. Noge su mu se počele deformirati. Sudbina, reći će netko. U nama se probudilo suosjećanje.

Uhvaženo sunce

Miro s Borom i Horetom odlazi do muline kuće. Mula se žali kako nemaju struje. Mnogi dolaze, čak i ponekad pomognu, no struje nema pa nema. Dolje na potoku uzalud je radila mala hidroelektrana. Nikako nije mogla pobijediti brojne zakone fizike. Na njezina nejaka pleća navalilo se više od stotinu kuća. Nije izdržala, tolikima ipak nije uspjela obasjati dom. Mula je biranim riječima opisivao sliku Jurmanta. Njegova kuća prostrta je debelim tepisima i za afganistanske prilike više nego skladno opremljena. Razgovor teče, pronašlo se nešto i za jelo, a nakon toga obvezni čaj. Zabrinuto se mula požalio Miri kako solarni panel, koji bi trebao davati struju njegovoj kući, već tri godine iz nepoznatih razloga ne radi. Pogledali smo prema krovu kuće. Nismo ondje uočili nikakvih tehničkih novotarija. Uzaludan nam trud. Ali, u kući, u dostojanstvenom hladu, glumeći zrcalo, kočoperio se solarni panel urešen dvjema vazama sa svježim plastičnim ružama. Odavno je posljednji put gledao sunce. A na struju se, izgleda, nije navikao... ■

Možemo li vojnoj opremi odrediti stopu amortizacije?

Jasno nam je da je teško prihvatiti da se jedan borbeni avion, koji smo platili poprilično, smatra tekućim rashodom. Ali upravo i jest tako, i to u svim vojskama svijeta...

— Vera GILJEVIĆ —

Od 1. siječnja 2008. stupile su na snagu izmjene i dopune Pravilnika o proračunskom računovodstvu, koje su objavljene još u prosincu 2007. U nastavku teksta odgovorit ćemo na pitanja: Zašto izmjene i dopune Pravilnika i što nam one donose? Postoji li vijek trajanja vojne opreme i možemo li odrediti stopu amortizacije, odnosno stopu ispravka vrijednosti?

Prije svega, želimo naglasiti da su ovo prve izmjene Pravilnika od njegova donošenja još 2005. godine.

To nam jasno pokazuje da Ministarstvo financija ne odstupa od izabranog računovodstvenog, što znači i cjelokupnog proračunskog modela, a Pravilnik se, eto, nakon gotovo tri godine, jednostavno morao uskladiti s

aktualnim promjenama u proračunskom poslovanju. Dakle, riječ je

upravo o tome

- izmjene i dopune

Pravilnika

znače samo

usklađivanje

s postojećim

i općenito ne

donose ključne promjene

računovodstvenog odnosno proračunskog sustava.

Ova konstatacija, međutim, ne znači da su izmjene i dopune zanemarive i da će proći neopaženo, odnosno bez reakcija Uprave za financije i proračun. Evo zašto! Jedan od bitnih razloga izmjena i dopuna jesu nove stope ispravka vrijednosti ili amortizacije dugotrajne imovine, kojima je ispravljen nerealno utvrđeni vijek trajanja dijelu ove imovine. Inače, stope amortizacije sastavni su dio Pravilnika. Ono što je za Ministarstvo obrane mnogo zanimljivije jest dopuna članka 59. U njoj se najprije definira kako treba evidentirati vojnu opremu, pri čemu se, kao što smo na početku teksta naveli, samo utvrđuje postojeći način evidentiranja. To znači da ni u dijelu planiranja, ni u dijelu provedbe financijskog plana nema novosti u odnosu na postojeće stanje i, kada je riječ o vojnoj opremi, sve se događa na računu 32261. Ali, u nastavku dopune stoji za nas neobično važna rečenica: Ispravak vrijednosti nefinancijske vojne opreme provodit će se po stopama koje odlukom utvrđuje ministar obrane, uz suglasnost Ministarstva financija. Ovo je novost koja zahtijeva djelovanje jer se do sada nije provodio nikakav ispravak vrijednosti vojne opreme.

Uprava za financije i proračun sudjelovala je u pripremi izmjena i dopuna Pravilnika i moramo priznati da

smo predlagali nešto drukčiji tekst. Smatrali smo, što smo potvrdili u svojim kontaktima s financijašima iz zemalja članica NATO saveza kao i Partnerstva za mir, da je veoma teško, često nemoguće, odrediti vijek trajanja vojne opreme. Na primjer, tko može sa sigurnošću reći koliki je vijek trajanja jednog borbenog aviona? Ili ten-

ka? Ili bilo koje vrste vojne opreme? Kako onda, bez vijeka trajanja, odrediti stopu ispravka vrijednosti?!

Jasno nam je da je teško prihvatiti da se jedan borbeni avion, koji smo platili poprilično, smatra tekućim rashodom. Ali upravo i jest tako, i to u svim vojskama svijeta. Zato se vojna oprema i vodi na računu 32261, to jest u okviru razreda 3, koji upravo znači tekući rashod poslovanja!

Naravno, smatrajući vojnu opremu te-

kućim rashodom, ne gubimo je iz

naših knjiga. Ona

se u glavnoj knji-

zi prikazuje vri-

jednosno na

računima 0 ne-

financijske imo-

vine, a njezino

stanje i promjene

stanja najnormal-

nije se prate u knjizi

materijalne imovine i materijalnim evidencijama. Do sada bez ispravka vrijednosti. Dalje slijede najprije konačni dogovori Uprave za financije i proračun s Ministarstvom financija, a zatim koordinirani rad s ovlaštenima za pojedinu vrstu vojne opreme.

Dalje, verificirano je postupanje s dugotrajnom imovinom koja se i dalje upotrebljava iako joj je knjigovodstvena vrijednost 0 i koja se zadržava u evidencijama i bilanci sve do trenutka prodaje, darovanja odnosno drugog načina otuđenja ili uništenja.

Sve ove odredbe odnose se i na proizvedenu dugotrajnu imovinu pojedinačne "male" vrijednosti - niže od 2000,00 kn, koja se više ne klasificira u sitan inventar i rashod poslovanja već kao kapitalni rashod odnosno vojna imovina.

Izmjenama i dopunama Pravilnika izmijenjen je računski plan, uglavnom u dijelu koji nema utjecaja na strukturu financijskog plana i provedbe, ali će se i računski plan MORH-a morati ažurirati. Također su izmijenjeni rokovi čuvanja knjigovodstvenih isprava i poslovnih knjiga tako da su usklađeni s odredbama novog Zakona o računovodstvu i sada su jednaki i za proračunske korisnike i za poduzetnike. Na potezu je Uprava za financije i proračun! ■

Protokolarne aktivnosti u skripti Milade Privore i Držislava Tadića

Vrijedan priručnik za vojnodiplomatsku izobrazbu

“Oboje autora ovog vrijednog priručnika za vojnodiplomatsku izobrazbu veoma suiskusni i mudri protokolarni 'vukovi', koji su prošli bezbrojna iskušenja na najvišoj državnoj razini i dobro upoznali staru istinu da se protokolarna služba i ne primježuje sve dok se stvari odvijaju besprijeckorno”, zaključio je dr. Stanko Nick, hrvatski stručnjak za diplomaciju

Marija ALVIR, snimio Davor KIRIN

Autori priručnika Milada Privora i Držislav Tadić

ne. Taj praktični priručnik na jednostavan način opisuje protokolarnu aktivnost s kojima se svakodnevno susreću djelatne vojne osobe, vojni izaslanici i diplomati, civilni dužnosnici i mnogi drugi. Priručnik je obogaćen fotografijama i skicama što nadopunjuju tekstualni dio te čitatelj vrlo jednostavno može saznati kako se treba ponašati u određenim situacijama koje zahtijevaju poznavanje protokola. Tako je, primjerice, opisano i pokazano kako treba napisati pozivnicu ili postaviti stol, gdje tko treba stajati te kako se treba odijevati i ponašati u određenim prigodama.

Ističući da je riječ o vrlo specifičnoj i iznimno potrebnoj knjizi dvoje vrsnih poznavatelja protokola, poznati hrvatski stručnjak za diplomaciju dr. Stanko Nick zaključio je da je njezina vrijednost dvostrana -

detaljno razrađuje protokolarnu standarde u hrvatskoj praksi, a ujedno je namjenski fokusirana na vojnu diplomaciju i sve njezine aktere. Posebno je zanimljiv i svakako koristan prilog koji sadrži neka od najboljih jela hrvatske nacionalne kuhinje, s receptima za njihovo pripravljanje, te impresivan popis hrvatskih vina, što može biti korisno svakome tko se nađe u ulozi domaćina stranim gostima.

Na vrijednost ovog priručnika upućuju i detalji iz životopisa njegovih autora. Milada Privora bila je ravnateljica Državnog protokola i veleposlanica u Ministarstvu vanjskih poslova te dugogodišnja šefica Protokola Predsjednika RH, a Držislav Tadić je godinama vodio protokol Ministarstva obrane i bio voditelj prvog naraštaja Vojno-diplomatske izobrazbe, gdje i danas predaje. “Oboje autora ovog vrijednog priručnika za Vojnodiplomatsku izobrazbu veoma suiskusni i mudri protokolarni 'vukovi', koji su prošli bezbrojna iskušenja na naj-

Pod jednostavnim naslovom “Protokolarne aktivnosti” u veljači ove godine objavljena je skripta dvoje autora, Milade Privore i Držislava Tadića, namijenjena ponajprije polaznicima Vojnodiplomatske izobrazbe.

Prema riječima autora, koji imaju bogato iskustvo stečeno u dugogodišnjem bavljenju državnim protokolom, skripta je nastala na temelju njihovih predavanja koja održavaju u sklopu Vojnodiplomatske izobrazbe na Hrvatskom vojnom učilištu još od 1995. godi-

U priručniku su detaljno razrađeni protokolarni standardi u hrvatskoj praksi

višoj državnoj razini i dobro upoznali staru istinu da se protokolarna služba ne primježuje sve dok se stvari odvijaju besprijeckorno”, zaključio je dr. Nick, poručivši da uz skriptu “Protokolarne aktivnosti” pohvale zaslužuju i svi oni koji se uspješno i samozatajno bave tim zahtjevnim i važnim poslom. ■

Matija HOIĆ, najbolji kadet Kadetske bojne

Prihvatio je izazov i ne misli odustati

"Nisam požalio zbog izbora. Vojska nudi određene pogodnosti, što, naravno, za sobom povlači i određene obveze i odgovornosti. Ali, budući da je to moj izbor, ne doživljam to kao optereženje"

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

Matija Hoić, student na Fakultetu strojarstva i brodogradnje, najbolji je i najuspješniji kadet Kadetske bojne, i to u akademskom i vojnom dijelu. Tako je pokazala raščlamba uspješnosti kadeta, što i ne začuđuje s obzirom na to da mu je prosjek ocjena na studiju strojarstva zavidnih 4,63.

Matija je kadet prvog naraštaja, upisao je deseti semestar, a diplomu se nada u srpnju ili najkasnije u rujnu. Iako bi s tim uspjehom itekako dobro mogao konkurirati na tržištu rada ustrajan je u nakanama da postane časnik Oružanih snaga. Prihvatio je izazov i ne misli odustati.

Zanimanje za vojni poziv u njega se, ističe, kao i u većine mladih ljudi, javilo dosta rano. I s godinama se sve više povećavalo. Naravno, slika o vojsci u početku je bila idealizirana, a gradio ju je gledajući filmove, televiziju i čitajući. S vremenom je, kaže

Matija, uvidio da idealnog nema ni u vojsci kao ni u civilstvu, te je sklonost prema vojsci prerasla u nešto zrelije, stabilnije. Kad bi ponovno birao, izbor bi bio isti.

"Nisam požalio zbog izbora. Vojska nudi određene pogodnosti, što, naravno, za sobom povlači i određene obveze i odgovornosti. Ali, budući da je to moj izbor, ne doživljam to kao opterećenje. Ovaj sustav mi odgovara. Uvjetno rečeno, to znači da imam manje slobodnog vremena, ali za određene stvari treba se potruditi", priča Matija. Civilne i vojne obveze uspijeva bez problema uskladiti jer se, kako kaže ovaj stu-

dent prvog naraštaja Bolonje, pri planiranju aktivnosti uvijek vodi računa o obvezama što ih kadeti imaju na fakultetima.

Činjenica da je najbolji kadet mnogo mu znači. "To je osjećaj uspjeha koji nije mjerljiv financijski, a vjerujem da će mi dobro doći i u mojoj karijeri." Od samog početka, kao i tijekom studija, imao je potpuru obitelji. "Roditelji su mi bili, i još uvijek jesu, velika potpora. Sumnjam da bi moj uspjeh na fakultetu bio takav da je njihova potpora izostala", napominje.

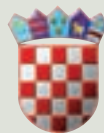
Biti kadet u OS-u dodatna je odgovornost i dužnost, kaže Matija. Sma-

tra kako je promidžbom projekta Kadet važno mlade ljude upoznati s dužnostima koje ih očekuju izaberu li taj način školovanja. Treba iskreno i ozbiljno upozoriti na sve dodatne obveze, ali i pogodnosti što ih ovakav oblik školovanja nudi. Tada će, misli Matija, to privući ozbiljne i kvalitetne ljude koji to doista žele. Vjeruje i da će se zanimanje za projekt Kadet povećavati kad prvi i drugi naraštaj završi školovanje te dođe na svoje dužnosti u postrojbe. "Tada će se vidjeti konkretni rezultati ovog projekta."

O budućnosti ne razmišlja dugoročno. Ide korak po korak. "Želim ostati u vojsci i primijeniti znanja stečena na fakultetu. Trenutačno mi je želja diplomirati, dobiti čin i stupiti na dužnost." Kako je dodijeljen topništvu, nakon završetka Temeljne časničke izobrazbe očekuje da će u postrojbi preuzeti neku zapovjednu dužnost. Poslije kaže, sve

će ovisiti o rezultatima koje postigne i, naravno, mogućnostima koje će mu vojska pružiti. Ne bi imao ništa ni protiv toga da radi vani, u međunarodnom okruženju, ali kratko.

Na naše pitanje što za njega znači biti vojnik i što bi poručio mladim ljudima koji pokazuju sklonost prema vojnom pozivu, odgovara: "Biti vojnik ne znači imati posao. Biti vojnik je poziv. To je nešto što zapravo nikad ne prestaje. Vojnik ste 24 sata na dan razlika je samo u tome jeste li ili niste na dužnosti. Naravno, osobna je stvar prosuditi želimo li to ili ne i tu će odluku svaki pojedinac morati donijeti sam." ■

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE
PERSONALNA SLUŽBA

raspisuje:
INTERNI NATJEČAJ

za vojnodiplomatsku
dužnost

vojni izaslanik RH u
Ruskoj Federaciji sa
sjedištem u Moskvi

Osim uvjeta iz članka 19. i 20. Zakona o službi u OSRH propisani su sljedeći uvjeti:

- osobni čin: pukovnik, brigadir,
- VSS,
- posebna vojna znanja,
- ruski jezik STANAG 3333,
- engleski jezik STANAG 3333,
- radno iskustvo na poslovima međunarodne obrambene suradnje.

Posebna stručna znanja poželjna pri odabiru kandidata:

- Vojnodiplomatska škola MORH-a,
- Diplomatska akademija MVPEI-a,
- međunarodni tečajevi iz područja diplomacije,
- radno iskustvo na poslovima međunarodne obrambene suradnje.

Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta zainteresirani kandidati iz ustrojbenih cjelina Ministarstva obrane mogu dostaviti **do 20. ožujka 2008.** godine na adresu:

Ministarstvo obrane RH,
Uprava za ljudske resurse,
Personalna služba,
Stančićeva 6,
10 000 Zagreb,

a kandidati iz ustrojbenih cjelina Glavnog stožera OSRH i OSRH putem

Personalne uprave
GS OSRH,
Sarajevska bb (vojarna
"Croatia"),
10 000 Zagreb

MORH-ovi košarkaši u igri na tri fronte

MORH-ova košarkaška momčad i ove sezone igra vrlo zapaženu ulogu u amaterskoj košarkaškoj ligi REKLA.

Tu tvrdnju potkrepljuje činjenica da su ostvarili ukupni omjer pobjeda i poraza 12-3. Postigli su četiri pobjede u kupu REKLA-e i time se plasirali u finale, u kojem ih očekuje Agit. Protivnika u finalu predvode ponajbolji igrači lige, Vladan Alanović i Saša Medenica, no ove godine MORH ih je već dvaput pobijedio. Treći trijumf donio bi im i pehar pobjednika. U REKLA veteranskoj ligi, *morhovci* su trenutačno drugoplasirani. Ostane li tako, izborit će mjesto u doigravanju za ukupnog prvaka REKLA-inih natjecanja.

Tamo bi ih čekali kudikamo mladi protivnici iz seniorskog ranga lige, no mladost ne mora biti i prednost. MORH je to dokazao u Kupu: pao je favorizirani Air Alert, koji je vodeći u Prvoj ligi REKLA-e.

Optimizam u MORH-u buja sa sve boljim zdravstvenim stanjem igrača. Naime, dosad naša košarkaška momčad nije nijednom igrala u kompletnom sastavu. Ipak, širokom klupom i mogućnostima rotacije izostanci su uglavnom uspješno prevladani. O širini dovoljno govori to da, u baš u svakoj utakmici, MORH

ima barem četvoricu s dvocifrenim brojem postignutih koševa. Najbolji strijelac je Vjekoslav Marčinko (18,6 po utakmici), a u momčadi trenera Đure Simona često se ističu Hrvoje Filipan i Mladen Ostojić. Skakački dio ponajviše odrađuje uvijek borbeni Krešimir Šimurina. Sredinom ožujka MORH bi trebao početi s nizom pobjeda. U momčadi vjeruju da je to ostvarivo. Uspiju li, mogli bi osvojiti čak tri pehara: za pobjednika Kupa, pobjednika Prvenstva veterana i ukupnog pobjednika REKLA-e. Već to što su u konkurenciji za sve je velik uspjeh, a što će tek biti ako zaredaju pehari...?

D. VLAHOVIĆ

Proslava Dana žena u Zapovjedništvu HRM-a

Zapovjednik HRM-a komodor Ante Urlić okupio je 8. ožujka sve pripadnice Zapovjedništva HRM i Doma ZHRM, kako bi im čestitao Dan žena.

Rekao im je tom prigodom: "Žene su odigrale važnu ulogu u našoj bliskoj prošlosti, osobito u Domovinskom ratu. I među vama ovdje ima žena koje su bile na terenu 1991. godine, a neke su pokazale i veću hrabrost od muškaraca u određenim situacijama." Zapovjedniku HRM-a, u ime svih pripadnica HRM-a, zahvalila je voditeljica Odsjeka za opskrbu u Odjelu N-4 ZHRM, pukovnica Violeta Pilić. U Hrvatskoj ratnoj mornarici zaposleno je 278 žena, koje čine 17% svih pripadnika HRM-a. To je više od omjera pripadnica Oružanih snaga RH, ali i mnogo više od omjera u vojskama Francuske, Belgije, Njemačke ili Velike Britanije. Hrvatska ratna mornarica brine se o zastupljenosti žena na svim poslovima i na svim razinama, kao i na brodovima HRM-a", istaknula je pukovnica Pilić. Nakon prigodnih riječi, zapovjednik HRM-a, uručio je ruže svim nazočnim pripadnicama ZHRM, a to su učinili i zapovjednici ostalih postrojbi HRM-a.

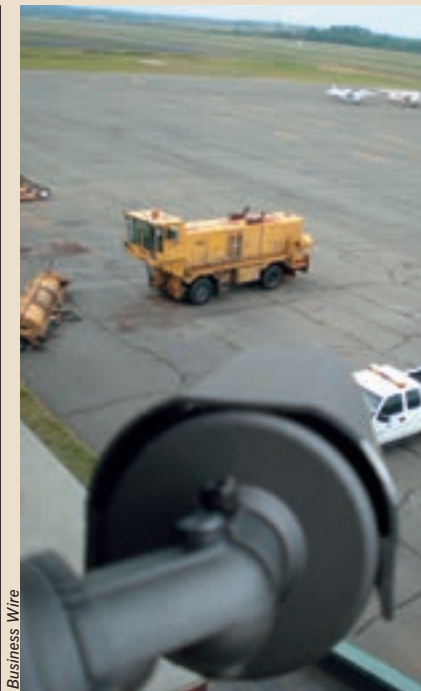
OJ HRM

Dolazi videonadzor

VLASTI diljem svijeta, suočene s terorističkom prijetnjom, nastoje razviti što bolje načine suprotstavljanja. Jedan od popularnijih načina jest jačanje mjera nadzora u javnim prostorima kako bi se prijetnje već u začetku učinkovito otkrile te se pravilno tretirale prije nego eskaliraju. U praksi, to znači postavljanje nadzornih kamera na osjetljiva mjesta i povezivanje u jedinstvenu nadzornu mrežu. Proizvođači nude i dodatne programske aplikacije namijenjene automatskom prepoznavanju opasnih situacija i incidenata te uzbuđivanju operatera. Tako se cijeli posao može kvalitetno obavljati s malim brojem ljudi i kvalitetno osmišljenom tehničkom komponentom.

Jedna od tvrtki koje nude rješenja za videonadzor jest američka Len-

Business Wire

Sec, koja svoja rješenja bazira na IP tehnologiji te ih prodaje raznim državnim agencijama, lokalnim vlastima, školama, sveučilištima, aerodromima i sličnim institucijama. Dosad je instalirano više od 2000 sustava, uglavnom na području SAD-a, gdje se takav oblik prevencije terorizma i kriminalnih aktivnosti znatno razvio zadnjih godina.

Tvrtka nudi sveobuhvatne nadzorne pakete za ostvarivanje videonadzora na određenom području. Planeri pri uspostavi novog sustava integriraju postojeće kamere, ako ih ima, i isplaniraju najbolju pokrivenost područja optimalnim brojem kamera kako bi se svaki incident detektirao i dokumentirao te se uzburile odgovarajuće interventne službe.

M. PETROVIĆ

A330 MRTT pobjednik KC-X natječaja

AMERIČKO ratno zrakoplovstvo objavilo je 29. veljače da je izabralo nasljednika za svoju dugogodišnju tankersku platformu KC-130, a to je, mimo mnogih američkih očekivanja, europski avion A330, koji proizvodi konzorcij EADS, a koji su na američkom KC-X natječaju zajednički zastupale tvrtke EADS North America i Northrop Grumman. Po proglašenju odabira, pobjednik je dobio i novu službenu oznaku KC-45A. Mnogi su smatrali kako je Boeing vrlo izgledan pobjednik sa svojim prijedlogom tankera KC-767 (derivat Boeinga 767-200), ali, u američkom ratnom zrakoplovstvu smatraju da dobro prokušana komercijalna platforma Airbusa A330 (derivat A330-200, koja nosi i oznaku A330 MRTT) ima cijeli niz boljih tehničko-operativnih prednosti. To je prije svega veća nosivost različite vrste tereta, odnosno uz gorivo može nositi više drugog vojnog tereta, ponijeti više putnika, te u MEDEVAC konfiguraciji ponijeti više

ozlijeđenih osoba uz prateće medicinsko osoblje. Uz to, A330 MRTT (Multi Role Tanker Transport) ima višu razinu operativne raspoloživosti, niže operativne troškove, i više drugih tehnoloških prednosti u odnosu na Boeing. To se, između ostalog, odnosi na bolji obrambeni paket raznih sustava koji omogućavaju Airbusu da priđe znatno bliže zoni borbenih djelovanja. Također, Airbus je u odnosu na Boeing fleksibilniji u smislu opsluživanja različitih tipova zrakoplova, odnosno jednostavnije ga je opskrbiti gorivom u zraku iz drugog tankera.

Pred američkim je Kongresom da potvrdi odabir USAF-a, a njihova suglasnost će značiti da će u sljedećem dvadesetpetogodišnjem razdoblju USAF dobiti 179 novih zračnih tankera, za što će iz američkoga državnog

proračuna biti izdvojeno 35 milijardi američkih dolara. Avioni će biti proizvedeni i isporučivani u nekoliko faza. Prva faza predviđa proizvodnju i isporuku 64 tankera KC-45A, za što će biti izdvojeno 10,6 milijardi dolara. Svi avioni će biti proizvedeni u Americi, a bit će angažirano 230 raznih američkih tvrtki s oko 25 000 djelatnika.

I. SKENDEROVIĆ

Uvježbavanje pirotehničara

AMERIČKA tvrtka United Industrial Corporation preko svoje podružnice AAI Corporation sklopila je ugovor s američkom kopnenom vojskom (US Army), kojim se pokriva pomoć u razvoju uvjeta i standarda potrebnih za uspješno suočavanje s prijetnjom improviziranih eksplozivnih naprava.

Ugovor predviđa isporuku najmanje 305 kompleta za trening pirotehničara, koji će se postaviti u razne baze i instalacije diljem svijeta. Sustav za uvježbavanje osmišljen je i dizajniran tako da oponaša vizualni i zvučni potpis te način aktiviranja eksplozivnih naprava.

Sustav će se proizvoditi u suradnji

sa švicarskom tvrtkom RUAG, a AAI Corporation će biti zadužena za podučavanje vojnika pravilnoj uporabi sustava za uvježbavanje pa će osigurati i vođenje programa, sustavnu i inženjersku potporu te održavanje.

Sustav koji će se rabiti za uvježbavanje američkih vojnika izveden je iz sličnih sustava kojima se za uvježbavanje pirotehničara služe u njemačkoj i švicarskoj vojsci. Sličnim sustavom već se koriste i pripadnici američkog morskog kor-

US Army

pusa. Američka kopnena vojska vjeruje da će novi sustav za uvježbavanje omogućiti realističniji trening, unaprijediti osjećaj stvarnosti te u konačnici omogućiti bolju pripremu vojnicima za suočavanje s prijetnjama u stvarnom životu.

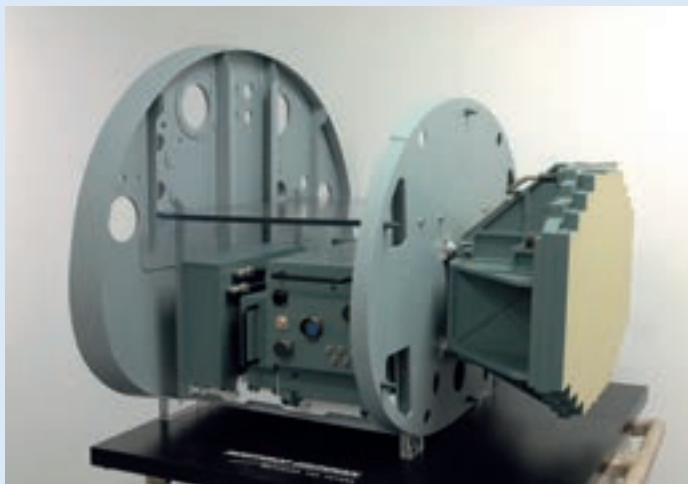
M. PETROVIĆ

F-16 dobivaju AESA radare

NA VELIKOME međunarodnom zrakoplovnom sajmu Singapore Air Show, koji je održan od 19. do 24. veljače, američka tvrtka Northrop Grumman predstavila je svoj novi radarski sustav SABR (Scalable Agile Beam Radar). Riječ je o naprednom derivatu postojećeg AESA (Active Electronically Scanned Array) radarskog sustava s elektronskim pomakom radarske rešetke, koji je prema Northrop Grummanu namijenjen primarno za ugradnju na borbene avione F-16 što ih proizvodi Lockheed Martin, ali je isto tako prikladan za ugradnju na druge zrakoplovne platforme, što se prije svega odnosi na lake borbene avione drugih proizvođača.

SABR radarski sustav novi je veliki tehnološki napredak za borbeni avion koji se nalazi u operativnoj uporabi tridesetak godina, a koji u svojoj floti ima velik broj zemalja. Primarno je namijenjen za upravljanje oružnim sustavima na F-16, što

se prije svega odnosi na bolji pregled situacije u zraku, bolju detekciju i zahvat ciljeva, veću učinkovitost pri istodobnom obavljanju različitih borbenih zadaća (zrak-zrak, i zrak-zemlja), kvalitetnu SAR sliku

velike razlučivosti, veću preciznost pri djelovanjima u svim meteorološkim uvjetima danju i noću. Prema svojim dimenzijama i tehničkim specifikacijama, SABR radarski sustav može se vrlo lako ugraditi na avione, bez potrebe za bilo kakvim prilagodbama nosne sekcije trupa

aviona. Uz to, potpuno je kompatibilan s postojećim sustavom za napajanje električnom energijom i sustavom za hlađenje radara, kakvi su inače razvijeni za borbene avione F-16. Američko ratno zrakoplov-

stvo u sljedećem razdoblju kani obaviti *retrofit* svojih Falcona, ali isto tako Northrop Grumman kani ponuditi SABR i drugim operaterima na F-16 u svijetu. Uz laku ugradnju na postojeće avione, tehnološki razvoj SABR-a donio je niže proizvodne i operativne troškove novog radarskog sustava, istodobno zadržavajući sve temeljne odlike i prednosti AESA radarskog sustava. Prve probne letove

na kojima će biti testiran SABR radarski sustav Northrop Grumman kani obaviti tijekom druge polovice ove godine, i to na svom Sabrelineru, koji će biti opremljen istim paketom avionike kakvim se opremaju borbeni avioni F-16.

I. SKENDEROVIĆ

Sustav za detekciju eksploziva

AMERIČKA tvrtka Reveal Imaging Technology, specijalizirana za razvoj naprednih sigurnosnih inspeksijskih sustava, razvila je mobilni automatizirani sustav za detekciju eksploziva Mobile CT-80. Riječ je o naprednom sustavu namijenjenom otkrivanju eksploziva i osiguravanju važnih područja, zgrada i instalacija od terorističkih napada.

Tvrtka navodi da je Mobile CT-80 prvi mobilni sustav uopće koji je dobio certifikat Savezne uprave za sigurnost prometa (TSA). Sastoji se od kontejnera postavljenog na kamion, a moguća je izvedba u obliku prikolice ili prijenosnog kontejnera.

Mobile CT-80 rabi posebno razvi-

jen uređaj za računalnu tomografiju (CT), koji ima smanjenu masu i dimenzije te cijenu kako bi bio mobilan i dostupan krajnjim korisnicima. Zbog manjih dimenzija pogodan je za postavljanje u manjim i skućenijim prostorima, ali nudi precizno i točno detektiranje eksploziva. Najčešće se rabi na aerodromima za pregled prtljage prije ukrcaja u letjelice. Postavljen je na više od 50 aerodroma u SAD-u, a rabe ga i u Izraelu, Meksiku, Kanadi, Francuskoj, Ekvadoru te Jamajci. Osim za aerodrome pogodan je i za luke, provjeru mjesta gdje se okuplja velik broj ljudi.

Sustav je sposoban za brzu automatsku detekciju eksploziva u raz-

nim vrstama tereta, od jednostavne ručne prtljage do velikih torbi i sličnog tereta. Konstruiran je za rad u otežanim uvjetima i ima vlastito napajanje, grijanje i hlađenje te može raditi tri dana bez vanjskog izvora napajanja.

M. PETROVIĆ

Buduće norveške podmornice

NORVEŠKA je pokrenula izradu studije konceptijskih rješenja za podmorničke kapacitete u razdoblju nakon 2020. godine. Svrha Projekta 6346 Ny Ubåt (Nova podmornica) jest opći pregled zahtjeva za nadomještanje šest dizel-električnih podmornica Type 210 klase Ula, izgrađenih u Njemačkoj za potrebe norveške kraljevske ratne mornarice.

Vodeću ulogu u izradi studije ima norveško ministarstvo obrane u suradnji s ratnom mornaricom, norveškom vojnologističkom organizacijom i norveškim institutom za vojna istraživanja, a studija treba biti okončana tijekom 2008. Očekuje se da izrada definicijske studije započne u 2009. godini.

Podmornice klase Ula izgrađene su u njemačkom brodogradilištu

Nordseewerke u Emdenu, a u operativnu službu ušle su u razdoblju 1989.-1992. Glavna obilježja podmornica jesu duljina 59 m, najveća širina odnosno promjer 5,4 m, podvodna istisnina 1150 t, te površinska istisnina 1040 t. Dizel-električni propulzijski sustav čine dva MTU 16V 396 dizelmotora, svaki snage 970 kW, i jedan električni motor, čime je omogućeno postizanje maksimalne podvodne istisnine od 23 čv, dok je najveća površinska istisnina 11 čv. Podmornice su opremljene sustavom zapovijedanja i nadzorom naoružanja Kongsberg MSI 90U, a naoružane teškim torpedima DM2A3 tvrtke Atlas Elektronik.

Norveška je u jednome trenutku planirala nabavu četiriju novih podmornica pannordijskog programa

podmornica Viking, ali je istupila iz zajedničkog programa završetkom rada na prvom dijelu faze definiranja projekta sredinom 2002. godine. Rad na programu razvoja nove skandinavske podmornice započele su Norveška, Danska i Švedska još 1994. Projekt podmornica tipa Viking razvijen je iz konceptualne studije projekta podmornice Submarine 2000, prethodno provedene za švedsku ratnu mornaricu. Programom Viking zamišljeno je razviti suvremeni projekt podmornice nove generacije, koji bi udovoljio zahtjevima svih triju mornarica. No, 2004. program je ugašen nakon što je danska vlada donijela odluku o nepotrebnosti podmorničkih kapaciteta u svojoj mornarici.

U službi podmorničkih snaga norveške ratne mornarice ima šest podmornica klase Ula, koje su, prema procjeni norveškog ministarstva obrane, dovoljne za obavljanje postojećih i budućih zadaća ratne mornarice do 2020., uz određene nadogradnje i modifikacije kako bi zadržale operativnu efektivnost flote do kraja životnog vijeka.

M. PTIĆ GRŽELJ

Otkrivena prva kineska podmornica klase Jin

FOTOGRAFIJA anonimno objavljena na internetu omogućila je vojnim analitičarima prvi značajniji pogled na novu nuklearnu podmornicu naoružanu balističkim projektilima Type 094 klase Jin kineske ratne mornarice. Snimka je učinjena u kineskom brodogradilištu Bohai u Huludaou, a prikazuje dvije podmornice klase Jin vezane uz opremnu obalu brodogradilišta. U središtu fotografije nalazi se 12 otvorenih lansirnih cijevi za projektila, smještenih na stražnjoj strani zapovjednog mosta, a ne 16, kako se pretpostavljalo.

No, još nije poznato jesu li porinute dvije ili tri podmornice ovoga tipa. Savez američkih znanstvenika (Federation of American Scientists - FAS) smatra se zaslužnim za identifikaciju prve nuklearne podmornice naoružane balističkim projektilima klase Jin, koja je otkrivena komercijalnim satelitom u listopadu 2006. u podmorničkoj bazi u Xiaopingdaou, a čija je slika prvi put objavljena u srpnju 2007. Nova slika dviju podmornica snimljena je u svibnju 2007. U skladu s mišljenjem stručnjaka FAS-a postoji mo-

gućnost da je podmornica, uočena u Xiaopingdaou, vraćena u Huludaou na dodatne prilagodbe i tako snimljena 2007. s drugom podmornicom u klasi. Druga mogućnost je da su podmornice, vezane uz opremnu obalu brodogradilišta Bohai, zaista druga i treća podmornica u klasi Jin. Prema mišljenju zapadnjačkih obavještajnih agencija, dvije snimljene podmornice jesu jedine dvije porinute u svojoj klasi. Pretpostavlja se da se u skladu s potrebama kineske ratne mornarice grade dodatne podmornice Type 094 u brodogradilištu Bohai.

Podmornice Type 094 druga su generacija kineskih nuklearnih podmornica s balističkim projektilima. One će zamijeniti podmornice Type 092 klase Xia, koje su ušle u operativnu službu 1987., a naoružane su s 12 balističkih projektila Julong-1 (CSS-N-3), koji su se pokazali vrlo lošima u operativnim uvjetima i pretjerano su bučni. U izvješću objavljenom 1997. navodi se kako će podmornice Type 094

biti najveće podmornice ikada izgrađene u Kini, duljine 133 m i procijenjene istisnine oko 8000-9000 tona, a očekuje se znatno poboljšanje značajki jedine nuklearne podmornice s balističkim projektilima klase Xia, i to ugradnjom boljih senzornih sustava i pouzdanijeg propulzijskog sustava s manjom razinom buke. Tada se pretpostavljalo da će Type 094 nositi 16 balističkih projektila kineske proizvodnje tipa Julong-2 (CSS-NX-4). Iako nove podmornice imaju 12 lansirnih cijevi, pretpostavlja se da su projektili još u fazi razvoja zbog neuspjelog testiranja u 2004. godini. U skladu s posljednjim pretpostavkama američke obavještajne službe, kineska ratna mornarica planira izgraditi pet nuklearnih podmornica klase Jin.

M. PTIĆ GRŽELJ

U ZRAKOPLOVNOJ bazi Sliač slovačkog ratnog zrakoplovstva, 29. veljače obavljena je svečana primopredaja 12 remontiranih i moderniziranih slovačkih borbenih aviona MiG-29AS/UBS (NATO naziv Fulcrum). Slovačko ratno zrakoplovstvo u svojoj floti ima 21 borbeni avion MiG-29AS/UBS, ali se odlučio

Slovačka modernizirala svoje Fulcrume

lo za remont i moderniziranje samo 12 aviona, 10 jednosjeda i dva dvosjeda. Kompletan posao oko remonta i modernizacije aviona obavljen je u Slovačkoj, a financijski je proveden prebijanjem klirinškog duga koji Rusija ima prema Slovačkoj. Provedeni paket radova za 12 aviona procjenjuje se na 74,2 milijuna američkih dolara. Nositelj radova bila je slovačka tvrtka LOT (Letecke Opravovne Trenčin), uz suradnju s ruskim proizvođačem aviona tvrtkom RSK MiG. Obavljenim remontom produžen je servisni vijek slovačkim "dva-desetdevetkama" do 2030.-2035, ili za 4000 radnih sati. U slovačke bor-

bene avione ugrađena je nova ruska oprema poput MIL STD 1553B sabirnice podataka (koja je otvorene arhitekture, čime otvara mogućnost daljnje dogradnje aviona zapadnom opremom), BTSVM MVK-03 računalnog sustava, te višefunkcijskih prikaznika u boji. Ugrađena je i zapadna oprema poput BAE Systemsovog IFF (Identification Friend or Foe) sustava, te Rockwell Collinsovog VOR/ILS/MKR višemodnog risivera za slijetanje i navigaciju, TACAN taktičkog navigacijskog transivera, UHF/VHF radiostanice s kontrolnom konzolom i satelitskim navigacijskim risiverom.

I. SKENDEROVIĆ

Lako topništvo

Uporaba najsuvremenijih materijala omogućila je smanjenje mase, a novo streljivo povećanje dometa, tako da i lake haubice kalibra 105 mm danas mogu ostvariti domete od 30 kilometara

— Pripremio Siniša RADAKOVIĆ —

Razvojem lakog topništva i pripadajućeg streljiva, u zadnjih desetak godina ostvarena je nova razina pokretljivosti i paljbene moći (prije svega preciznosti). Poseban poticaj razvoju daju specifični uvjeti uporabe topništva u Afganistanu, čije visoke planine i loša cestovna infrastruktura onemogućuju uporabu klasičnog samovoznog i vučenog topništva.

Od otkrića baruta i njegovih mogućnosti uporabe u vojne namjene, ekspedicijske snage i snage za brzo djelovanje uvijek su u svom sastavu imale komponente topništva, koje se sastojalo od teških minobacača i vučenih, a poslije i samovoznih, topova. U zadnjih desetak godina sve veći broj vojski uvodi u naoružanje

sustave za paljbenu potporu koji su znatno lakši i pokretljiviji od klasičnih topničkih sustava, a zadržavaju gotovo identičnu paljbenu moć (posebno u pogledu dometa).

Uzmimo za primjer američku haubicu BAE Systems Land Systems M777 Lightweight Field Howtizer (LFH) kalibra 155 mm, koja je tek nedavno ušla u operativnu uporabu. Uporabom inovativnih konstrukcijskih rješenja i najsuvremenijih materijala, masa M777 ograničena je na samo 4218 kg, ili čak 2975 kg manje nego masa haubice M198 (istog kalibra) koju će zamijeniti.

Osim manje mase, sve više korisnika traži i sustave koji će biti jednostavniji za uporabu i koji zahtijevaju manji broj vojnika u posadi. Zbog

toga sve veći broj topničkih sustava koji ulaze u operativnu uporabu ima integrirane navigacijske sustave i sustave za precizno pozicioniranje. Nezamjenjiv dio opreme postali su i računalni sustavi za upravljanje paljbom. Osim što znatno povećavaju preciznost, sustavi za usmjeravanje paljbe omogućavaju brzo zauzimanje paljbenog položaja (precizno pozicioniranje) i otvaranje paljbe, pri čemu povećana preciznost omogućava uništenje cilja manjim brojem granata. To pak omogućava brzo napuštanje paljbenog položaja prije nego što neprijateljsko topništvo uspije uzvratiti (kontrabatiranje). ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Gospodari opasnih cesta

Vozila koja spadaju u kategoriju MRAP trenutno su najvažniji program nabave američke vojske, a ne treba smetnuti s uma da slična vozila sve više kupuju i druge vojske diljem svijeta

— Pripremio Marijo PETROVIĆ —

Ekspanzija mirovnih misija kao jedne od najvažnijih aktivnosti modernih poslijehladnoratovskih vojski pokazala je da struktura, doktrina i oprema nisu tomu prilagođene. Uz prilagodbu strukturalnih elemenata, jedna od važnijih aktivnosti je nabava nove opreme koja će biti bolje prilagođena. To se ponajprije odnosi na kotačna oklopna vozila, za kojima trenutno vlada velika potražnja, osobito na područjima rizičnih misija.

Program MRAP (Mine Resistant Ambush Protected - vozilo otporno na mine i iznenadne napade) trenutno je najobimniji program nabave oklopnih vozila. Prema nepotvrđenim informacijama, ukupna vrijednost programa je oko 8 milijardi dolara.

Ono što je posebnost programa MRAP jest nabava različitih tipova vozila. A ono što je zajedničko svim vozilima, bez obzira na marku i proizvođača, jest da zadovoljavaju iste balističke i zaštitne značajke te pokretljivost.

MRAP je najlakše opisati kao oklopni kamion. Naime, najčešće je riječ o vozilima klasične kamionske konfiguracije: motor, kabina, tovarni dio. Konstruktori su, umjesto tovarnog dijela, najčešće produžili kabinu na tovarni dio te tako dobili velik i dobro zaštićen prostor.

MRAP vozila najčešće se rabe kao oklopni transporteri, ophodna vozila, ali sve više dolaze do izražaja i kao ambulanta ili inženjerijska vozila. Osobito su popularni među pirotehničarima koji uklanjanju i neu-

traliziraju razne eksplozivne naprave. Program nije zamišljen tako da propisuje kako vozilo mora zadovoljiti značajke pa se proizvođači mogu opredijeliti za različite pristupe. Tako se neki odlučuju za monokok, samonosivu karoseriju a drugi se proizvođači odlučuju za samostalno podvozje na koje pričvršćuju oklopno tijelo. Neki dodaju i posebnu oklopnu ploču ispod podnice, koja dodatno štiti elemente ovjesa i pogonskog sustava. Ta ploča sprečava oštećenje motora pa se često nakon napada MRAP vozila, unatoč eksplozijama u neposrednoj blizini, vozila mogu samostalno udaljiti s prišta incidenta. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Jurišni helikopteri u asimetričnom ratovanju (II. dio)

Uz američki Apache, u mirovnim misijama bi se uskoro trebao pojaviti još jedan jurišni helikopter - francusko-njemački Tiger

Pripremio Dražen MILIĆ

Jurišne helikoptere AH-64D Apache, uz američku i britansku vojsku, u borbenim djelovanjima u Afganistanu rabi i nizozemska vojska, preciznije nizozemsko ratno zrakoplovstvo. Prva eskadrila (No 301) formirana je 1997. s dvanaest unajmljenih AH-64A Apachea i prije svega je poslužila za preobuku pilota i zemaljskog osoblja na novu letjelicu. Dvije godine poslije započela je isporuka prvih od 30 novih AH-64D, koji su iskorišteni za formiranje eskadrile No 302 te naknadno za popunu eskadrile No 301. Zbog problema s proračunom nizozemska je vojska prodala šest AH-64D, a preostala 24 helikoptera rasporedila u jednu eskadrilu - No 301. Svoje Apache ona je dosad slala u Bosnu i Hercegovinu, Džibuti, Irak i Afganistan.

Eskadrila No 301 službeno je u sastavu Tactical Helicopter Group, koja, zajedno s 11 Air Mobile Infantry Brigade, čini 11 Air Mobile Brigade. Rekli smo službeno, jer su dosad nizozemski Apachei uglavnom djelovali kao potpora nizozemskom marinskom korpusu i NATO snagama. Trenutačno se 301. eskadrila sastoji od četiri voda, svaki s četiri posade. Kako bi se smanjilo opterećenje, svaki će se vod uskoro pojačati s još jednom posadom. U Afganistanu se trenutačno nalazi pet nizozemskih AH-64D s osam posada. Posade se rotiraju svakih dva do najviše četiri mjeseca, a zapovjedni dio eskadrile ostaje u Afganistanu i dvaput duže, ovisno o potrebama. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Njemačke letjelice s rotacijskim krilom i helikopteri iz II. svjetskog rata (II. dio)

Veliki pobornik razvoja helikoptera i sličnih letjelica bila je njemačka ratna mornarica

Igor SPICIJARIĆ

Inženjer Anton Flettner (1. studenoga 1885. - 29. prosinca 1961.) počeo se zanimati za problematiku letjelica s rotirajućim krilom još davno prije dolaska nacističke stranke na vlast. Već 1930. godine sagradio je prvi helikopter s dva Anzani benzinska klipna motora od 30 KS. Svaki od ugrađenih motora pokretao je svoj dvokraki (dvoelisni) rotor. Takvom konstrukcijom Flettner je nastojao ukloniti teškoće nastale zbog momenta vrtnje rotora (kod Focke Achgelisovih konstrukcija taj su problem rješavali uporabom dvaju kontrarotirajućih rotora). Kasniji konstruktori, posebno Sikorsky, problem će rješavati uporabom snažnog repnog rotora. Svojim prvim prototipom helikoptera Flettner je postigao samo usputni uspjeh. Tijekom letnih ispitivanja pod punim opterećenjem, helikopter se srušio. Flettner se tom projektu više nikada nije vratio, a sama letjelica nije nikada popravljena.

Sljedeći projekt kojem se Flettner posvetio bila je konstrukcija dvo-sjedećeg autožira s kabinom za po-

trebe Kriegsmarine. Izgradio je prototip s radnom oznakom Fl 184. Autožir je bio opremljen sa 104 KS snažnim Siemens-Halske Sh 14 benzinskim radijalnim motorom, koji je pogonio dvokraku vučnu elisu. Iznad pilotske kabine montiran je trokraki rotor, koji je tijekom leta autorotirao. Na Flettnerovu žalos i taj je prototip doživio havariju. Za jednog leta izbio je požar na motoru. Nakon prisilnog spuštanja vatra je potpuno uništila letjelicu. Flettner je potom konstruirao novi autožir pod oznakom Fl 185, koji je bio zapravo kombinacija autožira i helikoptera. Njegov radijalni Siemens-Halske motor, ugrađen u sam nosni dio letjelice, pokretao je dva propelera promjenjivog koraka, montirana sa svake strane prednjeg dijela trupa letjelice. Glavni rotor, koji je inače autorotirao, dobivao bi snagu s motora, ovisno o izabranom modalitetu leta same letjelice. Kada bi letio kao autožir, onda bi bočni propeleri upotrebljavali svu snagu za vuču letjelice, a glavni rotor bi autorotirao.

Pri helikopterskom modalitetu rada, najveći postotak snage motor bi davao glavnom rotoru, koji je ostvarivao uzgon. Preostala snaga motora trošila se na rad bočnih propelera, koji su se u toj inačici rada okretali u suprotnim smjerovima te na taj način poništavali moment glavnog rotora, tako da je pilot mogao održavati željeni kurs letjelice. Letjelica je napravila samo nekoliko pokusnih letova prije nego što se Anton Flettner posvetio konstrukciji sljedećeg autožira pod oznakom Fl 265. Njegov prototip pod oznakom D-EFLV prvi put je poletio u svibnju 1939. Odlikovao se vrlo sličnim oblikom trupa kao i model Fl 185, ali nije imao bočne noseće elemente konstrukcije, koji su držali bočne propelere. Umjesto bočnih propelera Flettner je ugradio dva dvokraka kontrarotirajuća propelera. Oba rotora bila su sinkronizirana, s mogućnošću diferencijalne kolektivne kontrole nagiba krakova elise (*pitch* kontrola). ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Hrvatski vitezovi Reda Marije Terezije (XVII)

Svetozar Borojević (1856.-1920.)

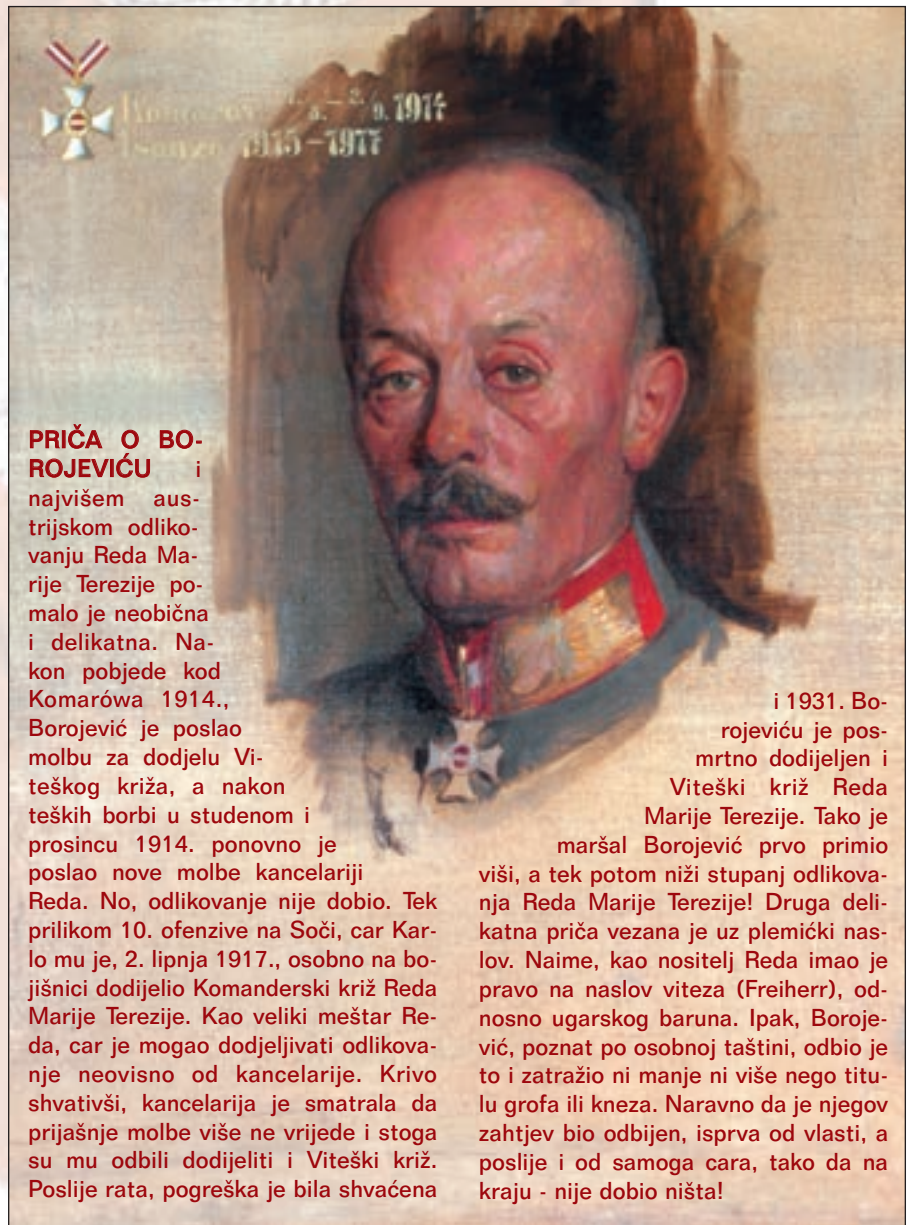
Unatoč malom stasu i slabašnom izgledu, Borojević je bio personifikacija vojnika, grub i nemilosrdan jednako s nadređenima i podređenima kao i sa samim sobom....

Vladimir BRNARDIĆ

Jedan od najpoznatijih austrougarskih maršala I. svjetskog rata, Svetozar Borojević, rođen je u malom mjestu Umetiću pokraj Kostajnice u Vojnoj krajini. Pripreme za vojnu karijeru počeo je u Vojnoj višoj obrazovnoj školi u (Srijemskoj) Kamenici pokraj Petrovaradina i u Günsu, te na kraju na Pješačkoj kadetskoj školi u Libenauu pokraj Graza. Tamo je dobio čin kaplara (1872.), narednika (1873.) i kadeta (1874.). U siječnju 1875. premješten je u postrojbe kao kadet-časnički namjesnik i 1. svibnja 1875. unovačen je kao poručnik u 52. linijsku ugarsku pješačku pukovnicu, tada stacioniranu u Grazu. Sa svojom pukovnijom sudjelovao je u pohodu na Bosnu 1878. i borio se kod Kaknja, Kolotića i Visokoga te sudjelovao u zauzeću Sarajeva. Za iznimno zalaganje tijekom ovog pohoda, posebice prilikom juriša na Sarajevo, bio je 20. listopada 1878. odlikovan Vojnim križem za zasluge s ratnim dekoracijama. Potom je 1. svibnja 1880. promaknut u čin natporučnika i poslan od 1. listopada 1881. u Ratnu školu u Beču. Nakon dvogodišnjeg školovanja u studenom 1883., kao glavnostožerni časnik upućen je u zapovjedništvo 63. pješačke brigade. Između 1887. i 1891. bio je nastavnik na Terezijanskoj vojnoj akademiji u Bečkom Novom Mjestu, gdje je 15. listopada 1891. odlikovan pruskim Redom krune III. klase. Nakon toga je, 1. svibnja 1892., promaknut u čin bojnika, a 1. svibnja 1895. u čin potpukovnika. U međuvremenu je služio na raznim stožernim dužnostima, sve dok 16. travnja 1896. nije

imenovan zapovjednikom 4. bojne 17. linijske pješačke pukovnije. Sljedeće godine, 1. studenog, promaknut je u čin pukovnika. Godine 1899. oženio se Leonti-

nom, kćerkom pokojnog pukovnika Friedricha Rittera von Rosnera, s kojom je imao sina nazvanog Friedrich ili Fritz po djedu. Uslijedila su imenovanja za načelnika stožera

PRIČA O BOROJEVIĆU i najvišem austrijskom odlikovanju Reda Marije Terezije pomalo je neobična i delikatna. Nakon pobjede kod Komarówa 1914., Borojević je poslao molbu za dodjelu Viteškog križa, a nakon teških borbi u studenom i prosincu 1914. ponovno je poslao nove molbe kancelariji Reda. No, odlikovanje nije dobio. Tek prilikom 10. ofenzive na Soči, car Karlo mu je, 2. lipnja 1917., osobno na bojišnici dodijelio Komanderski križ Reda Marije Terezije. Kao veliki meštar Reda, car je mogao dodjeljivati odlikovanje neovisno od kancelarije. Krivo shvativši, kancelarija je smatrala da prijašnje molbe više ne vrijede i stoga su mu odbili dodijeliti i Viteški križ. Poslije rata, pogreška je bila shvaćena

i 1931. Borojeviću je posmrtno dodijeljen i Viteški križ Reda Marije Terezije. Tako je maršal Borojević prvo primio viši, a tek potom niži stupanj odlikovanja Reda Marije Terezije! Druga delikatna priča vezana je uz plemićki naslov. Naime, kao nositelj Reda imao je pravo na naslov viteza (Freiherr), odnosno ugarskog baruna. Ipak, Borojević, poznat po osobnoj taštini, odbio je to i zatražio ni manje ni više nego titulu grofa ili kneza. Naravno da je njegov zahtjev bio odbijen, isprva od vlasti, a poslije i od samoga cara, tako da na kraju - nije dobio ništa!

19., 18. i 27. pješačke divizije, te važno mjesto načelnika stožera VIII. korpusa u Pragu između 1898. i 1904. Primivši odlikovanje III. klase reda Željezne krune 18. listopada 1902., dodijeljen je 22. veljače 1904. zapovjedništvu 14. pješačke brigade u Petrovaradinu, isprva još s činom pukovnika, a 1. svibnja postao je general bojnik. Godine 1905. uzdignut je među ugarsko plemstvo. Uzeo je predikat von Bojna i otada je poznat kao Borojević von Bojna. Pošto je 14. travnja 1907. postao zapovjednik Hrvatsko-slavonskog VII. domobranskog okruga, promaknut je 1. svibnja 1908. u čin podmaršala. Na tom mjestu ostao je do travnja 1912. U međuvremenu je, 26. rujna 1909., primio Viteški križ Leopoldova reda, a potom je u listopadu imenovan stalnim zapovjednikom VI. korpusa u Kassi (Košice u Slovačkoj), te 21. prosinca titularnim vlasnikom 51. linijske pješačke pukovnije. Borojević je 1. svibnja 1913. promoviran u čin generala pješaštva. Na početku I. svjetskog rata, 1914., vodio je mobilizaciju svoga korpusa, koji se našao u sastavu 4. armije generala pješaštva Moritza Rittera von Auffenberga. Prije nego je početkom rujna 1914. preuzeo zapovjedništvo 3. armije, sa svojim VI. korpusom borio se tijekom ljeta u Galiciji, u bitki kod Komarówa. S 3. armijom branio je karpatske klance tijekom zime 1914-15. i sudjelovao u početnoj fazi ofenzive Gorlice-Tarnów sljedećega svibnja. Za istaknuto vodstvo više puta je odlikovan. S ulaskom Italije u rat, premješten je na sočansko bojište na talijansko-slovenskoj granici, gdje je postigao najveću slavu i uspjehe. Isprva je, krajem svibnja 1915., preuzeo zapovjedništvo 5. armije, koja je u svibnju 1917. preimenovana u Sočansku armiju. U svibnju 1916. promaknut je u čin generala pukovnika, a u kolovozu 1917. dobio je zapovjedništvo Grupe armija Borojević. U najviši čin austrijske vojske, čin maršala, promaknut je 1. veljače 1918. Tijekom tih triju godina Borojević se borio u svih dvanaest bitaka na Soči, koje su

GOSPODAR SOČANSKOG FRONTA

Maršal Borojević bio je jedan od najboljih defenzivnih stratega tijekom I. svjetskog rata. Iako ga je njegovo vlastito zapovjedništvo nemilice osuđivalo tijekom sočanskih bitaka, njegova protivnica, talijanska vojska, užasno je trpjela tijekom tih dviju i pol godina, a na kraju doživjela kolaps u listopadu 1917. Svom svojom dušom i tijelom Borojević je bio pristaša ofenzivnog vođenja, ali sudbina mu je bila da postane slavan zbog defenzivnih postignuća. Unatoč malom stasu i slabašnom izgledu, Borojević je bio personifikacija vojnika, grub i nemilosrdan jednako s nadređenima i podređenima kao i sa samim sobom. U pismu general pukovniku Sarkotiću, napisao je o sebi i svojim idealima: "Ja personificiram autoritet, disciplinu i njihovu slobodnu samospoznaju. Svi moji podređeni, od najvišeg do najnižeg, znaju i osjećaju to i mogu se osloniti na to. Da imam moć, ja bih čitavo čovječanstvo svezao disciplinom i prisilio da radi unutar toga okvira. Vidio bi se uspjeh, koji bi bio stotinu puta veći nego sada. Jedino su autoritet i disciplina prikladni da vežu vojnike uz njihove zastave i njihove dužnosti. To je istinito za čitav ljudski rod. Nažalost, disciplina se lako podruje besmislenim zahtjevima. Zbog toga se ja grubo rješavam svih budala. Ti me se potom boje, ali također mi stvaraju i neprijatelje. S druge strane, svi vrijedni ljudi me vrlo poštuju."

■ Borojević (sjedi desno) razmatra borbene operacije na Soči u svom stožeru

kulminirale velikim uspjehom 12. sočanske ili Kaporetske bitke u listopadu 1917. i bitkom na Piavi koja je uslijedila. U tom razdoblju, njegovo uspješno i efektivno zapovijedanje opetovano je nagrađivano odlikovanjima.

U listopadu 1918., nakon što su mađarske postrojbe napustile bojište, Borojević je reorganizirao preostale postrojbe iza Tagliamonta za završnu bitku. Kada je stigla poruka o primirju, povukao se s vojskom u Velden i ponudio caru Karlu da domaršira do Beča kako bi sa svojim vjernim postrojbama pomogao suniti pobunu masa. Car je, dakako, odbio tu ponudu. S konačnim pora-

zom monarhije u studenom 1918. maršal Borojević se povukao u provincu. Nakon rata, kao uvjereni Hrvat, odlučio je postati građanin novouspostavljene Države SHS, ali ondje nije bio dobro prihvaćen pa se vratio u Austriju. Zbog prijašnje odluke nije dobivao mirovinu ni od Kraljevstva SHS ni od Austrije te je morao živjeti vrlo skromno. Njegov jedini prihod bio je novac od mirovine Reda Marije Terezije. Shrvan, ubrzo je i umro, od apopleksije, u bolnici u Klagenfurtu 23. svibnja 1920. Njegovo tijelo preneseno je u Beč, gdje je pokopano na središnjem groblju, u grobu koji je platio car. ■

Javor Novak: *Dosanjani Jadran - plovidbe od Savudrijske vale do Lokruma*, Izvori, Zagreb, 2007.

Premda smo tradicionalno pomorska zemlja, gotovo da nemamo književnih djela o plovidbi po "najljepšem moru na svijetu". I evo napokon jedne, i to ne bilo kakve. Javor Novak je proživljeno progovorio o čarima i iskušenjima plovidbe Jadranom malim brodom-jedrilicom. Njegovi su zapisi sočna putopisna proza, ali i korisni podsjetnik o umijeću jedrenja i plovidbe, dok trenutke i faze jedrenja bilježi kao u dokumentarnom filmu. Autor nam otkriva izvornu ljepotu hrvatskih krajolika, bilo da plovi u vodama gornjeg Jadrana ili u rajskom kornatskom arhipelagu, pod obalama srednjodalmatinskih otoka ili među romantičnim Elafitima nadomak Dubrovnika. Vodi nas do pučinskih otoka, Sveca i Lastova, do Korčule i nezaboravnog Mljeta s morskim jezerima. Duhovito skicira susrete s predstavnicima malomišćanskih lučkih kapekanija. Ne zaboravlja podsjetiti ni na donedavno zlokobnu sveprisutnost SMB-ovaca (JRM), koji su onemogućavali pristup mnogim otočnim biserima. Tu su i zanosno ispisane stranice o neobičnim susretima s jati-ma dupina i drugih riba.

Knjiga je ne samo putopis već i dragocjeni podsjetnik onima koji jedre ili žele jedriti. Upozorit će ih na pokoju prijeteću pličinu ili podvodnu hrid, koje ni službeni peljar ne bilježi, otkriti manje poznate uvale i uvalice u kojima će zabrinuti jedriličar pronaći sigurno utočište. Povremene napomene o rukovanju jedrima, umijeću svladavanja valova, njezi brodskega motora, sidrenju i vezivanju broda, o vjetrovima i drugim meteorološkim pojavama na Jadranu, mogu biti od koristi svakom pomercu amateru. Knjiga je obogaćena fotografijama majstora fotografije Ive Pervana, Ivana Paradovskog i samog autora.

Mirela MENGES

Hosana i(li) "Puče moj, što učinih tebi?"

Cvjetnica ili Nedjelja muke Gospodnje - dva naziva za isti dan govore o istoj stvarnosti iz dva različita kuta. Jedni pod utjecajem rimske predaje stavljaju u prvi plan Muku Gospodina našega Isusa Krista, dok je drugima, po franačko-germanskoj predaji, važnije istaknuti Isusov slavni ulazak u Jeruzalem, odnosno klicanje mnoštva učenika i njihovu pjesmu Hosana Davidovu sinu i Blagoslovljen Kralj, Onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Taj Kralj, "trajni lik Božji", nije patio od svoje veličine, već "sam sebe oplijeni, uzevši lik sluge, postavši ljudima sličan: obličjem čovjeku nalik, ponizi sam sebe, poslušan do smrti na križu". Zbog te poniznosti "Bog ga preuzvisi i darova mu Ime nad svakim imenom, kojega će svaki jezik priznati" Gospodinom "na slavu Boga Oca".

Na taj dan, u kojem se istodobno očituje i slava i patnja, uspijevamo vidjeti ne samo Isusovu veličinu i muku, Njegovu spremnost da se kao Božji Sin potpuno "ponizi" i dopusti zemaljskoj vlasti da se očituje u svojoj negativnosti i osudi ga na smrt, već vidimo i ono što je u čovjeku gotovo najbjeđnije - njegovu prevrtljivost.

Razmišljam o ljudskoj (ne)karakternosti. "Narod, koji ga je do prije nekoliko dana slavio kao kralja mahnitno više 'propni ga', 'propni'". Ovo me asocira na one koji, dok su s tobom plješću ti što god govorio, a kad se odvojiš od njih, onda drvlje i kamenje bacaju na tebe. Ili, još gore, dok si bio "netko" i pomagao im, činio za njih ono što si mogao, pa možda i više od toga, slavili su te i htjeli te učiniti velikim poput Boga, a čim si na malo nižoj stepenici, odmah te zaborave kao da nikada nisi ni postojao. Dok im činiš dobro, dobar si. Čim vide da bi netko drugi to dobro mogao osporiti, odriču te se, osporavaju tvoje djelovanje, priklanjaju se onima koji su protiv tebe. Eto, to je Cvjetnica! To je "sudbina" našega Boga i sudbina mnogih osoba.

Dragi prijatelji, nemojmo zaboraviti onu poznatu "timeo Danaos et dona ferentes" ili "boj se Danajaca i kad darove nose". U skladu s ovom nedjeljom, boj se onih koji ti pjevaju "hosana", jer budi uvjeren da iza toga slijedi "raspni ga, raspni!"; boj se prijatelja koji, dok si visoko plješću da poderu dlanove, a čim si na nižoj funkciji ne stignu ni nazvati te i upitati kako si; boj se onih koji te hvale želeći iz toga izvući korist, a kad u tome ne uspiju, upućuju optužbe i klevete na tvoj račun...

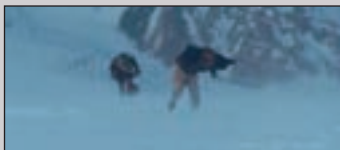
Isus je ispjevao svoj "Puče moj, što učinih tebi ili u čem ožalostih tebe, odgovori mi". Ta pjesma neka nas sve pozove na oprez, jer nikad ne znamo kad će se netko sjetiti uprijeti prstom na nas i označiti nas kao "krivce". A suradnike za takvo što lako će naći. Baš kao glavari svećenički i pismoznanci: "Stiže Juda, jedan od dvanaestorice, i s njime svjetina s mačevima i toljagama... Oni svi presudiše da zaslužuje smrt. I neki stanu pljuvati po njemu, zastirati mu lice i udarati ga... I sluge ga stadoše pljuškati". Ništa ne koristi obrana "ako sam što krivo rekao, dokaži da je krivo, a ako, ne zašto me udaraš?" Ništa ne koriste niti riječi "ja na ovome čovjeku ne nalazim nikakve krivnje". Kad se razularena rulja obruši i počne vikati "raspni ga, raspni", preostaje nam jedino reći: "Oče, ako je ikako moguće, neka me mimoiđe ovaj kalež". A ako, pak, ne - "Tvoja volja neka se vrši".

Žarko RELOTA

FILMOTEKA

Stranded - Nasukani

- urugvajski dokumentarni (2007.)
- redatelj: Gonzalo Arijon
- trajanje: 123 minute

Ne mogu se sjetiti jesam li, do ovogodišnjeg ZagrebDoxa, ikad vidio ovoliko dugačak dokumentarac. No, tako zanimljivu priču i scenarij te nadasve režiju želio sam i mogao pratiti još satima.

Riječ je o poznatoj tragediji iz 1972., kada se zrakoplov s 45-ero Urugvajaca srušio usred Anda. Polovica ih je poginula pri padu, nekolicina u lavini dva tjedna poslije, ali šesnaestorica su uspjela preživjeti 72 dana i, kada su ih već svi oplakali, postati simbolom ljudske izdržljivosti u najekstremnijim uvjetima. Većina preživjelih bili su studenti koji su prvi put u životu ušli u zrakoplov, a umjesto da u Čileu odigraju prijateljsku ragbi utakmicu - nasukali su se na visoravni na 6000 metara visine.

Iako je ta priča već dosta eksploatirana u showbizu (holivudski hit *Alive* s Ethanom Hawkeom), ovo je prvi put da su preživjeli akteri ispričali svoja sjećanja, iskreno i neuvijeno opisujući što je to volja za životom i kako je čovjek sposoban pretvoriti se u nešto što u uobičajenim uvjetima života ne samo da ne bi napravio, nego bi najvjerojatnije s gnušanjem osudio. Posebice jezivo jest što su u nedostatku hrane bili prisiljeni jesti ostatke svojih mrtvih prijatelja. Filmski pismeno, a ljudski precizno, redatelj nam je prikazao borbe s nemilosrdnom prirodom i ispitivanjima izdržljivosti ljudskog soja. U toj velikoj tragediji važnim se pokazala činjenica da su to bili visokoobrazovani ljudi, većinom studenti medicine. Oni su udružili svoje intelektualne snage i teoretsko znanje o ljudskoj prirodi kako bi ispunili nemoguću misiju. Kada na kraju filma iz njihovih usta čujete izjavu kako ne bi imali ništa protiv da su i njihove ostatke drugi iskoristili za preživljavanje, vjerujete im jer vas je u to uvjerio vješt filmski redatelj ovoga izvrsnog dvosatnog dokumentarca.

Leon RIZMAUL

18. ožujka 1962.

Sporazum u Evianu

Ovim sporazumom završen je sedmogodišnji **Alžirski rat za neovisnost** i 130-godišnja francuska kolonijalna vlast u **Alžiru**. Krajem **1954.** mladi alžirski muslimani osnovali su **Nacionalni front** za oslobođenje Alžira, te započeli s gerilskim aktivnostima protiv francuske kolonijalne vlasti. U sedam godina sukoba bilo je trenutaka kada se činilo da će alžirski pobunjenici biti potpuno svladani, no francuski premijer **Mollet**, a poslije i **de Gaulle**, nisu mogli slomiti alžirsku odlučnost. Nakon tajnih razgovora u francuskom gradu **Evian-les-Bainsu**, Francuska i privremena alžirska vlada sklopile su 18. ožujka **1962.** takozvane **Evianske sporazume**. Prema njima je Alžircima obećana neovisnost, za koju volju trebaju pokazati na referendumu. Tijekom sedmogodišnjeg Alžirskog rata poginulo je više od 100 tisuća Alžiraca i 10 tisuća francuskih vojnika. Neovisnost Alžira proglašena je početkom srpnja **1962.** godine, a prvi predsjednik postao je **Ahmed ben Bella**.

20. ožujka 1894.

Umro Lajos Kossuth

Kad je **Kossuth** uspio ući u parlament **1832.**, nije imao prava sudjelovati u raspravi pa je počeo pisati izvješća o zasje-

danjima i na taj način promicati svoje političke ideje. Osnovna ideja mu je bila razbijanje **Habsburške Monarhije** i uspostava neovisne ugarske države s potpunom dominacijom **Mađara** nad ostalim narodima. Zbog takve politike **1837.** je uhićen te je proveo nekoliko godina u zatvoru. Revoluciju **1848.** spremno je dočekao i svojim vještim govorništvom raspirivao pobunu diljem Monarhije. Prvotni uspjeh bio je golem. Mađarski parlament dobio je kraljevo odobrenje za uspostavu liberalnih zakona i samostalne vlade, a Kossuth je imenovan ministrom financija. No, zbog njegove arogancije, ali i pojave nacionalnih pokreta i kod ostalih naroda Monarhije, u ljeto 1848. dolazi do pogoršanja odnosa s **Bečom**. Kada je u rujnu na mjesto hrvatskog bana vraćen **Josip Jelačić**, Mađari ulaze u otvoreni rat protiv **Hrvata** i bečkog dvora. Kossuth se uzdiže na položaj diktatora i vodi rat za potpuno osamostaljenje **Mađarske**. Rat je trajao gotovo godinu dana, sve dok Habsburgovci, uz pomoć 100 tisuća ruskih vojnika, nisu slomili otpor. Kossuth je pobjegao u **Tursku**, a zatim u **Englesku** i **Ameriku**, agitirajući po cijelom svijetu za nastavak mađarske nacionalne revolucije sve do osamostaljenja. Poživio je više od 45 godina u izbjeglištvu, no nije dočekao ostvarenje svog sna. Umro je u **Torinu** 20. ožujka **1894.**

Leon RIZMAUL

WEB INFO

www.warphotold.com

Premda nema *hi-rez* fotografija, barem ne besplatnih, i premda galerija nije velika poput nekih američkih siteova, posve je nesumnjivo da će stranica www.warphotold.com oduševiti većinu posjetitelja koji naiđu na nju. Riječ je o stranici komercijalnog sadržaja, ali već uvećavanje pojedinih fotografija,

ponajprije onih snimljenih tijekom ratova u **Sloveniji, Hrvatskoj i BiH**, neće ostaviti ravnodušnim nikoga.

Site je jednostavan i podijeljen na cjeline s obzirom na fotosadržaj. Jasno, postavljene slike odnose se isključivo na tematiku rata i ratnog okruženja, pa posjetitelj već na startu može birati želi li pregledavati fotografije snimljene na bojištu ili fotografije, žrtava rata. Postoje i pomalo općenitije fotografije koje opisuju stanje ljudskog duha tijekom rata, ali i sve popratne događaje: glad, nemoć, besperspektivnost, što utječu na ljude na područjima zahvaćenima ratom.

U cijeloj priči treba naglasiti da su na siteu postavljene fotografije koje i svojim sadržajem nisu za ljude koji ne podnose šokantne prizore. No, i te fotografije dio su povijesti...

Neven MILADIN

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Na čelu stare Venecije nalazio se:

- A kralj
- B vojvoda
- C dužd

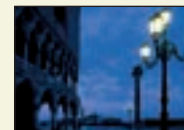

2. Najpoznatiji venecijanski kanal jest:

- A Žuti kanal
- B Veliki kanal
- C Kanal lavova

3. Zaštitnik Venecije je sveti:

- A Franjo
- B Petar
- C Marko

4. Mletačka Republika je izgubila neovisnost 1797. kad ju je zauzeo:

- A Giuseppe Garibaldi
- B Napoleon I. Bonaparte
- C Franjo II.

5. Jedan od ovih velikih slikara renesanse rođen je u Veneciji:

- A Leonardo da Vinci
- B Rembrandt
- C Tintoretto

Povijest - 14. ožujka 2008.

ULTRAMARINE

DIVING AMPHIBIAN MULTIPURPOSE KNIFE

FULCRUM, FULCRUM S

